

Thailand's household debt: Current knowledge, gaps and implications

โสภณรัตน์ จันทรัตน์

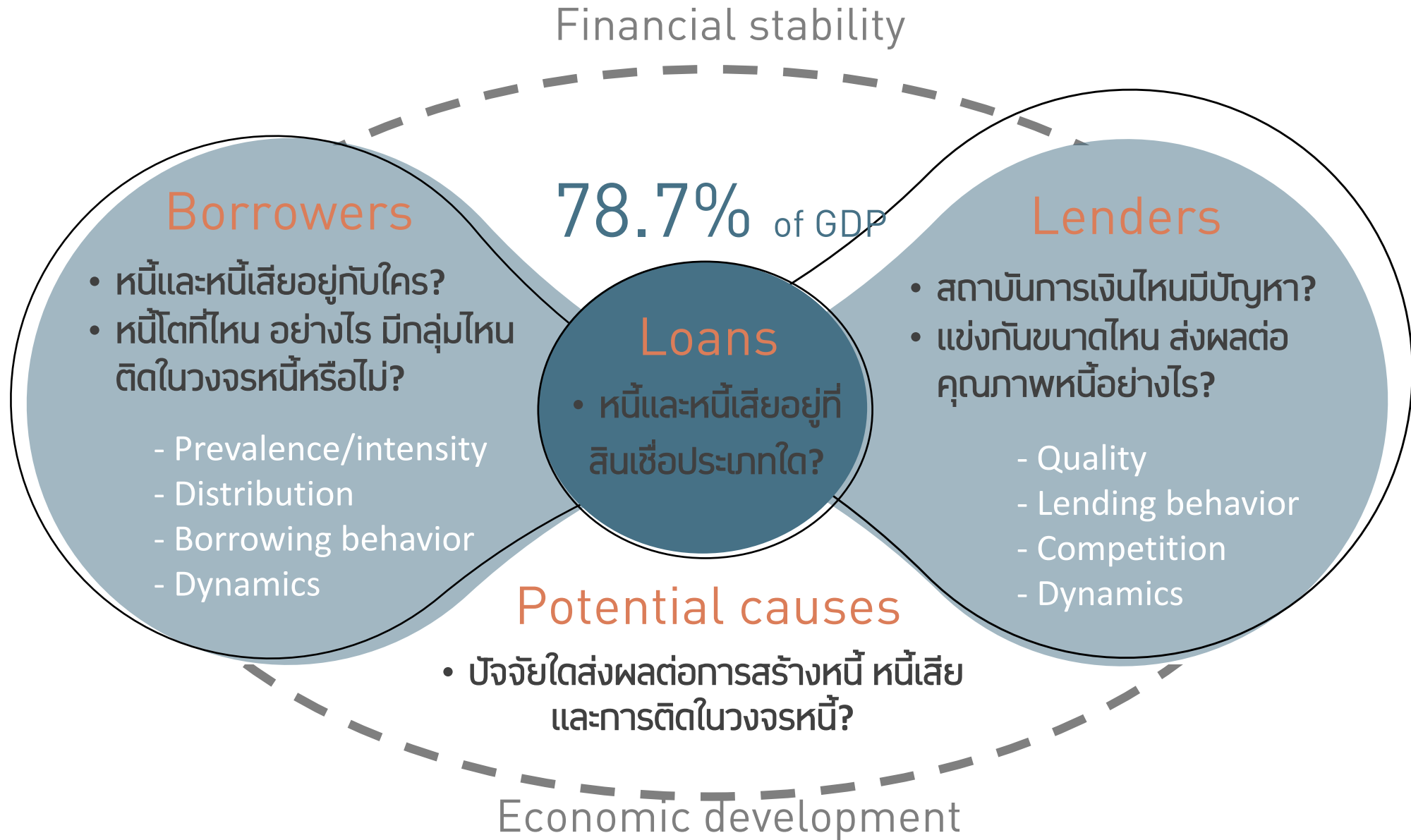
ถอดรหัสปัญหาหนี้ครัวเรือนไทย เร่งแก้อย่างไรให้คนไทยอยู่ได้อย่างยั่งยืน

30 ตุลาคม 2562

PUEY UNGPHAKORN INSTITUTE
FOR ECONOMIC RESEARCH

หนี้ครัวเรือนน่ากังวลหรือไม่ จะแก้ไขอย่างไร?

ข้อมูลสินเชื่อเชิงสถิติจากเครดิตบูโร (NCB)

ความครอบคลุม

- 87% ของหนี้ครัวเรือนไทย
- ทั้งพอร์ตของผู้กู้
- ย้อนหลัง 9 ปี (2552-61)

ปริมาณสินเชื่อ* (ล้านล้านบาท) 11.2

จำนวนผู้กู้ (ล้านคน) 20.9

จำนวนบัญชีสินเชื่อ (ล้านบัญชี) 68.7

ความละเอียด

- ข้อมูลรายบัญชี

จำนวนสถาบันที่เป็นสมาชิก NCB ** 95

** ประกอบด้วย 14 ธว.ไทย, 3 สาขาของ ธว.ต่างประเทศ, 6 SFIs, 14 บริษัทผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อบัตรเครดิต, 47 บริษัทผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อเช่าซื้อ, 8 บริษัทประกันและ 3 สหกรณ์

ข้อมูลสินเชื่อและเงินฝากจาก ธกส.

ความครอบคลุม

- 24% ของสินเชื่อเกษตร
- ทั้งสินเชื่อและเงินฝาก
- ย้อนหลัง 5 ปี (2557-61)

ปริมาณสินเชื่อ* (ล้านล้านบาท) 0.2

จำนวนผู้กู้ (ล้านคน) 1.0

จำนวนบัญชีสินเชื่อ (ล้านบัญชี) 2.7

ความละเอียด

- ข้อมูลรายบัญชี

Data landscape

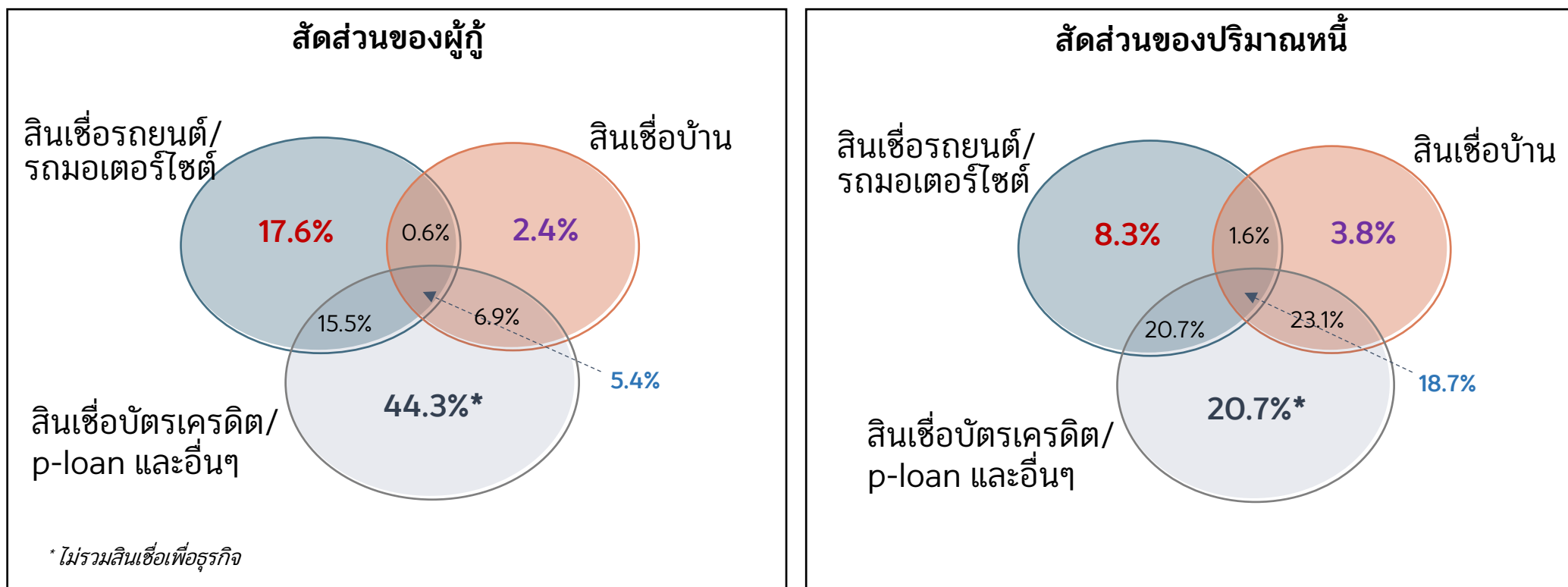
		Borrowers			
		Demographics	Locations	Financial capacity	Behavior
Lenders	Formal	Banks			
		Non-banks			
		SFIs			
	Semiformal	Cooperatives			
		Community banks			
	Informal	Money lenders			
		Trade credit			
		Others			

ข้อมูลพฤติกรรม การเงินเกษตรกร

- Pre-test สิงหาคม เก็บจริง พฤศจิกายน 2562
- National representative
- Financial attitude, awareness, behavior
- Behavioral bias

ผู้กู้ส่วนใหญ่ของไทยมีสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มูลหนี้กระจุกตัวในสินเชื่อบ้าน

- ❖ ผู้กู้ 82.2% มีสินเชื่อส่วนบุคคลหรือบัตรเครดิต (เกือบครึ่งมีเพียงประเภทเดียว)
- ❖ แค่ 15.3% ของผู้กู้ที่มีสินเชื่อบ้าน แต่คิดเป็น 47.2% ของหนี้ทั้งหมด

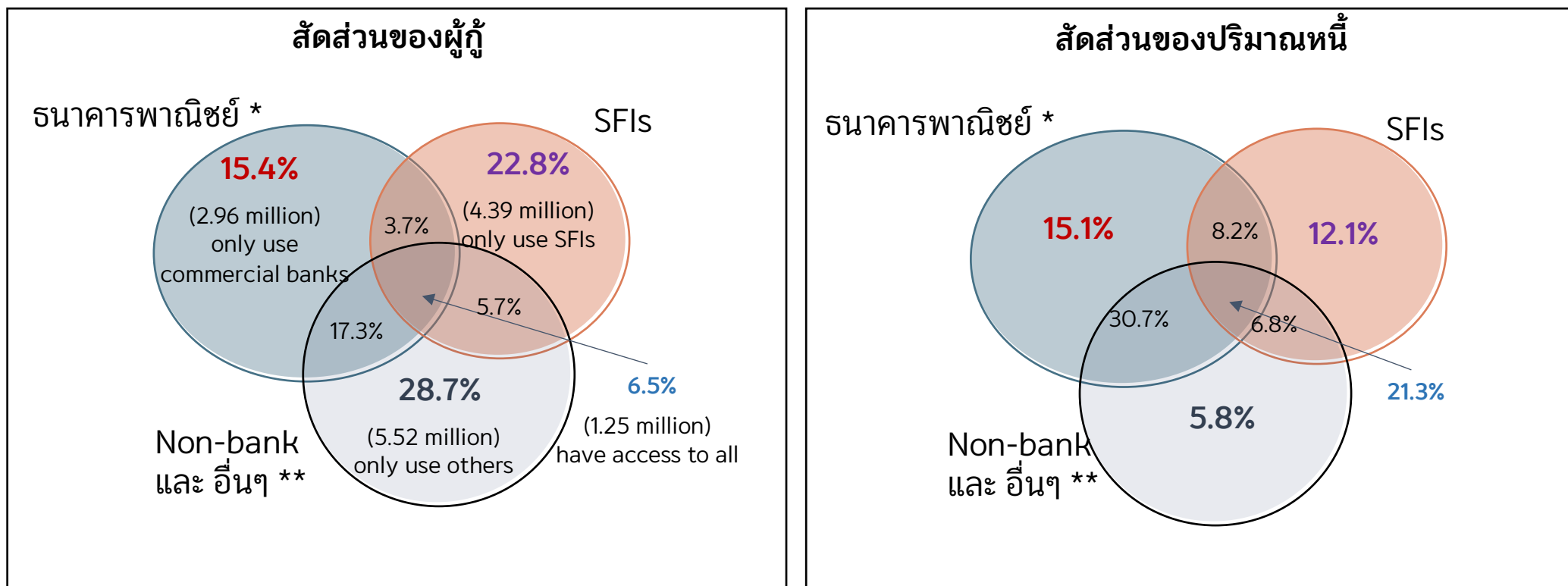

อื่นๆ รวม สินเชื่อ OD, เช่าซื้อ, สินเชื่อเพื่อธุรกิจ (ได้แก่ สินเชื่อเพื่อการพาณิชย์ และสินเชื่อเพื่อการเกษตร) และอื่นๆ

ผู้กู้ส่วนใหญ่กู้จากสถาบันการเงินเพียงประเภทเดียว

ผู้กู้เกินครึ่งกู้จาก non-bank

- ❖ 67% กู้จากสถาบันการเงินเพียง 1 ประเภท และ 57% ของผู้กู้ กู้จาก 1 สง.
- ❖ 58.2% กู้จาก non-bank (28.7% กู้จาก non-bank อย่างเดียว)

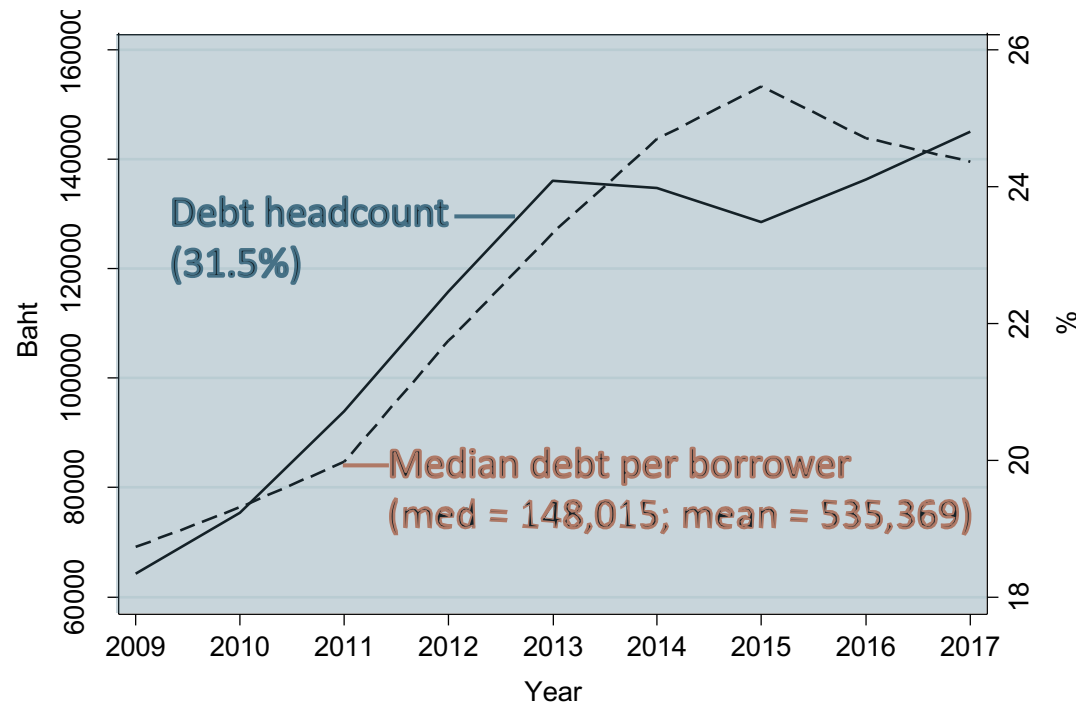

* Commercial banks are on solo-basis. Therefore, their subsidiaries are categorized under other FIs.

** Non-banks (i.e. credit card firms, hire purchase firms, etc.) and insurance company, co-operative

- ❖ เป็นหนี้สูงขึ้น และมูลหนี้อยู่ในระดับสูง เพิ่มขึ้นสองเท่าจาก 9 ปีที่ผ่านมา

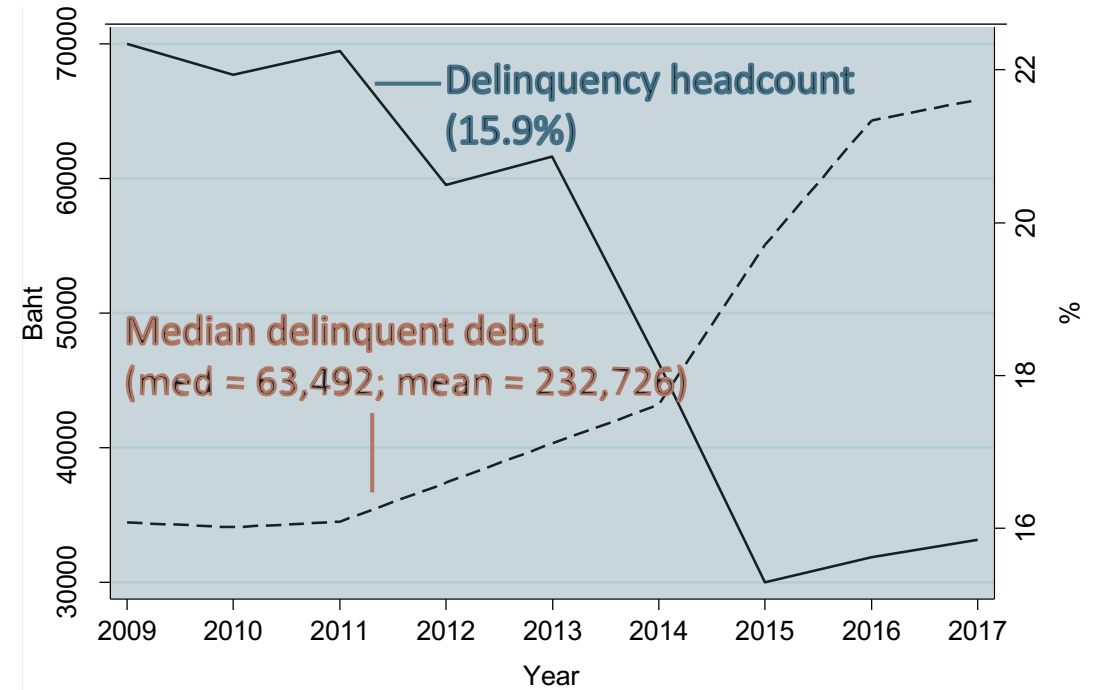
Debt prevalence and intensity

1 ใน 3 ของคนไทยมีหนี้ และ 1 ใน 6 มีหนี้เสีย

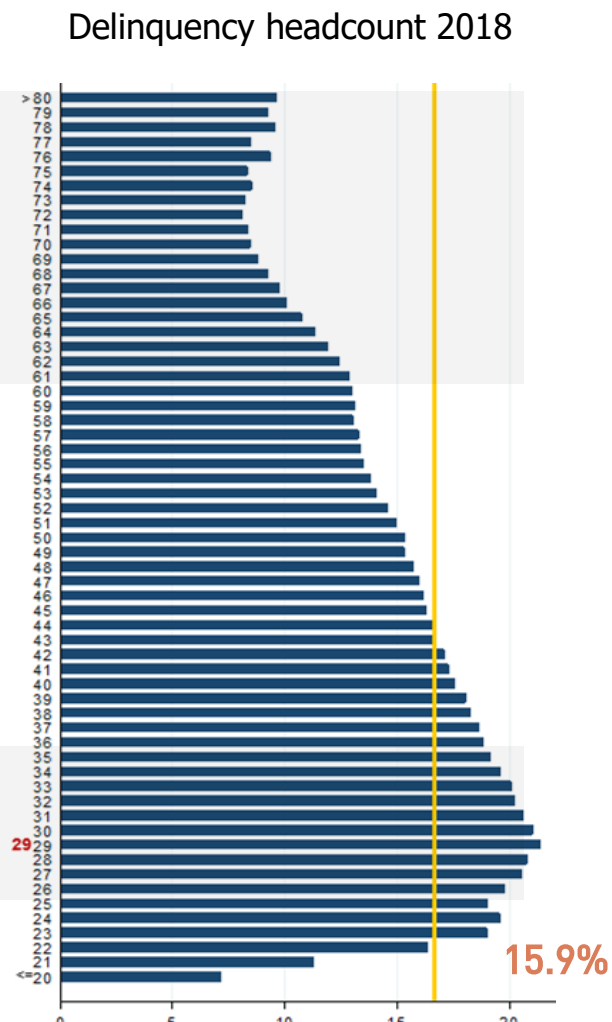
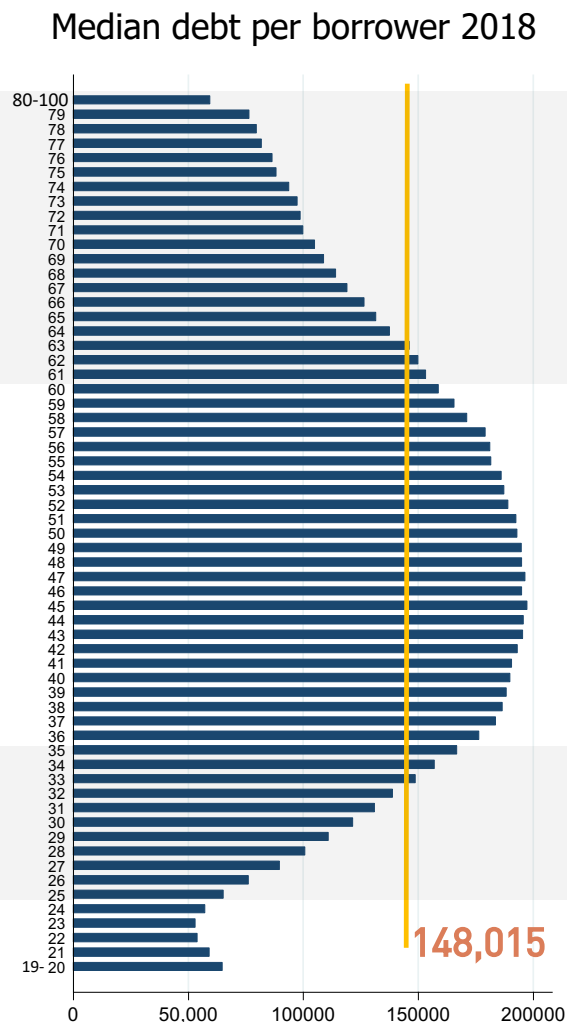
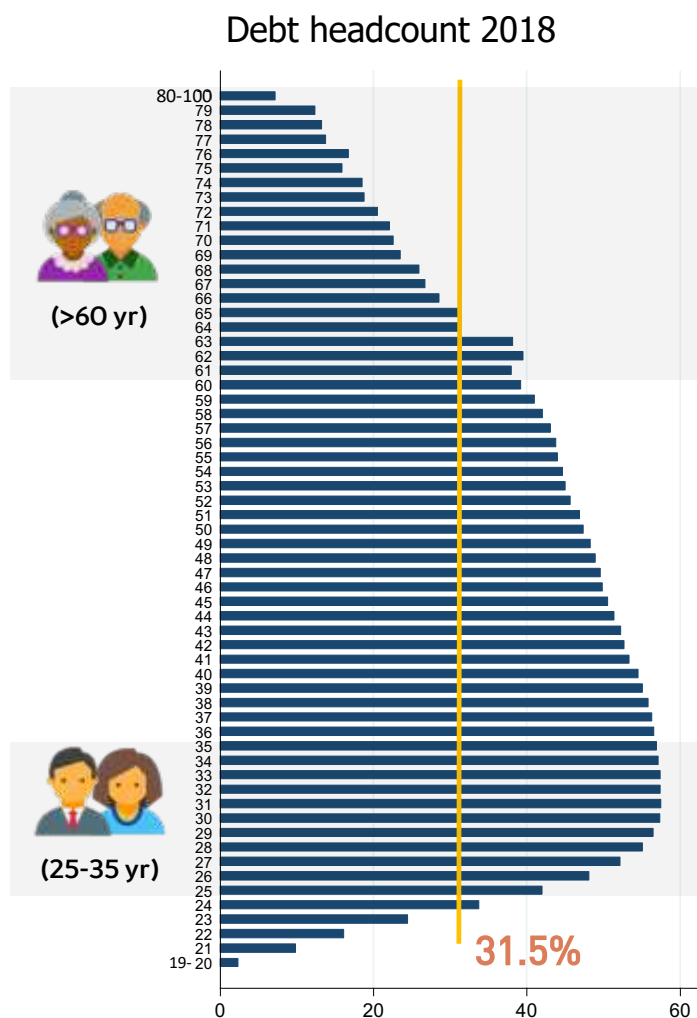
- ❖ เป็นหนี้เสียลดลง แต่มูลหนี้เสียอยู่ในระดับสูง เพิ่มจากอดีต

Delinquency prevalence and intensity

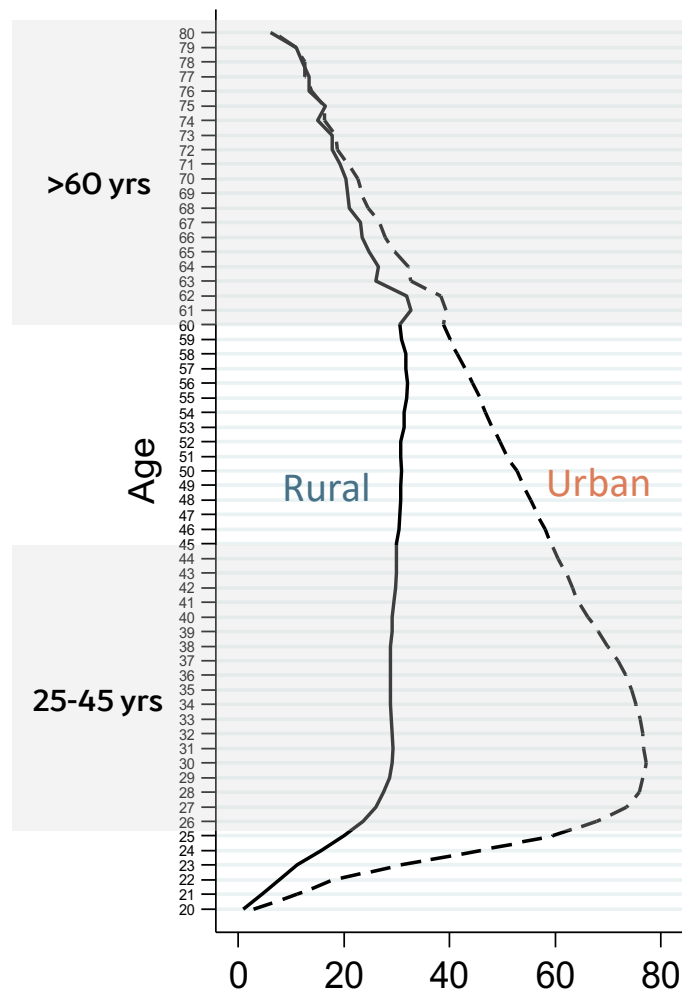
Note: This has control for new NCB members i.e. only institutions that are NCB members since 2009 will be included in this analysis.

คนไทยมีหนี้เร็วแต่เด็ก เป็นหนี้นาน และเป็นหนี้จนแก่ และที่สำคัญ...ผู้กู้อายุน้อยมีสัดส่วนผู้กู้ที่มีหนี้เสียสูงสุด

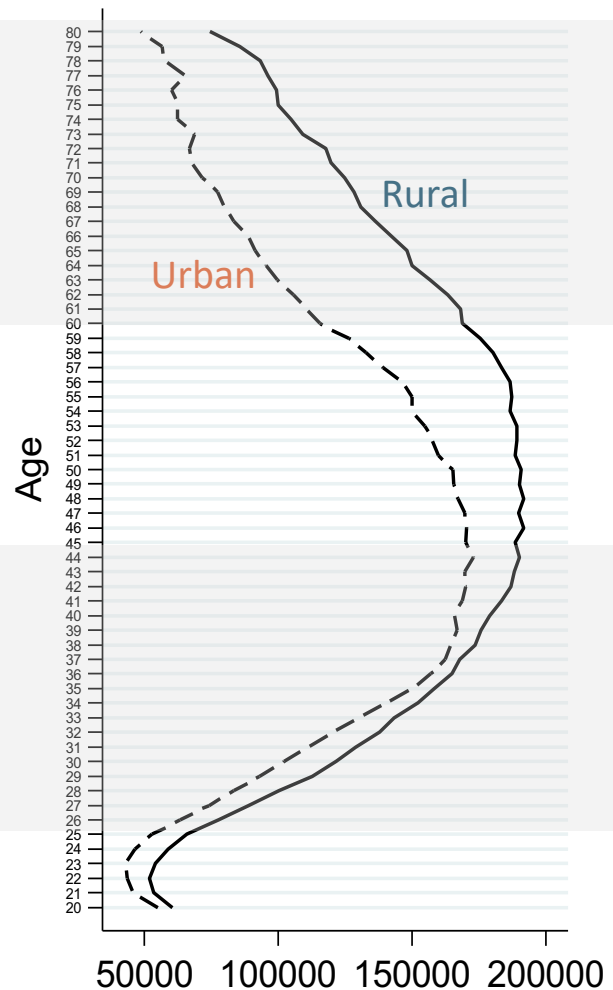

การเป็นหนี้เร็วแต่เด็ก สะท้อนบริบทของคนในสังคมเมือง การมีหนี้ปริมาณมากจนแก่ สะท้อนของคนในชนบท ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนี้เกษตร

Debt headcount 2018

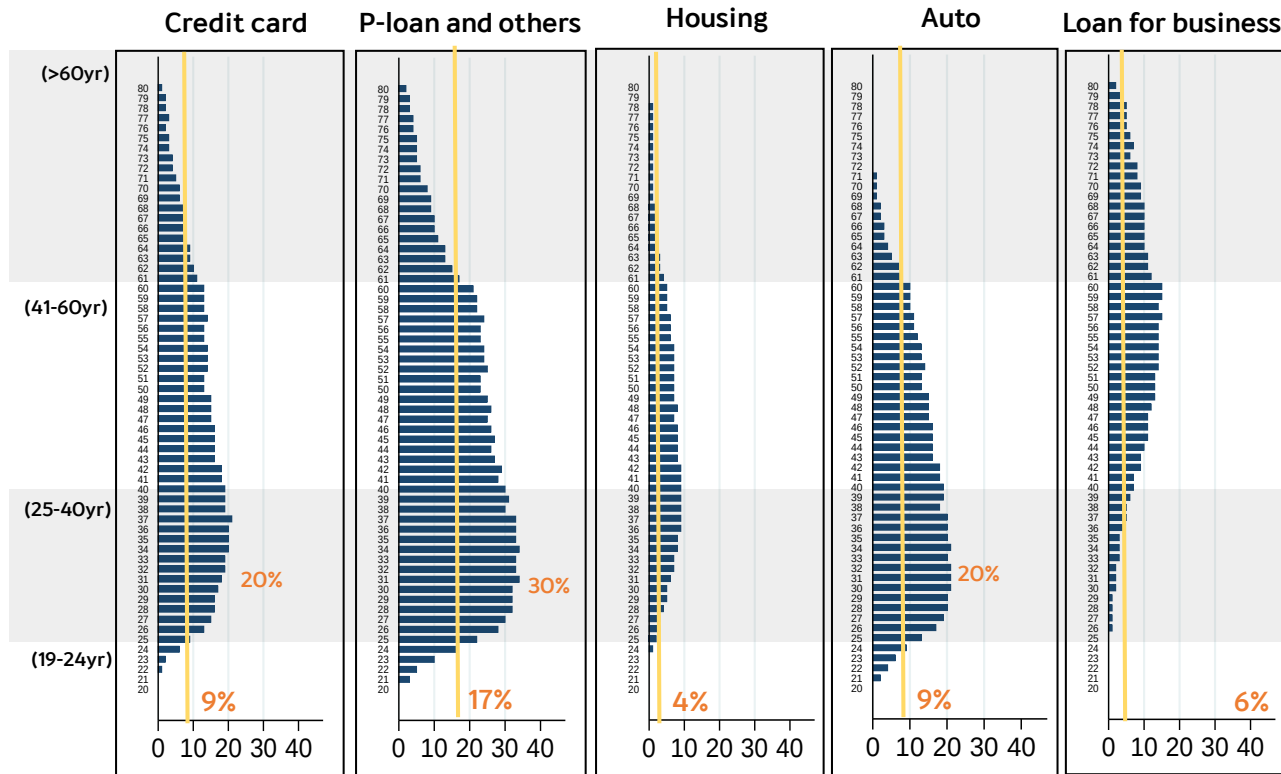
Median debt per borrower 2018

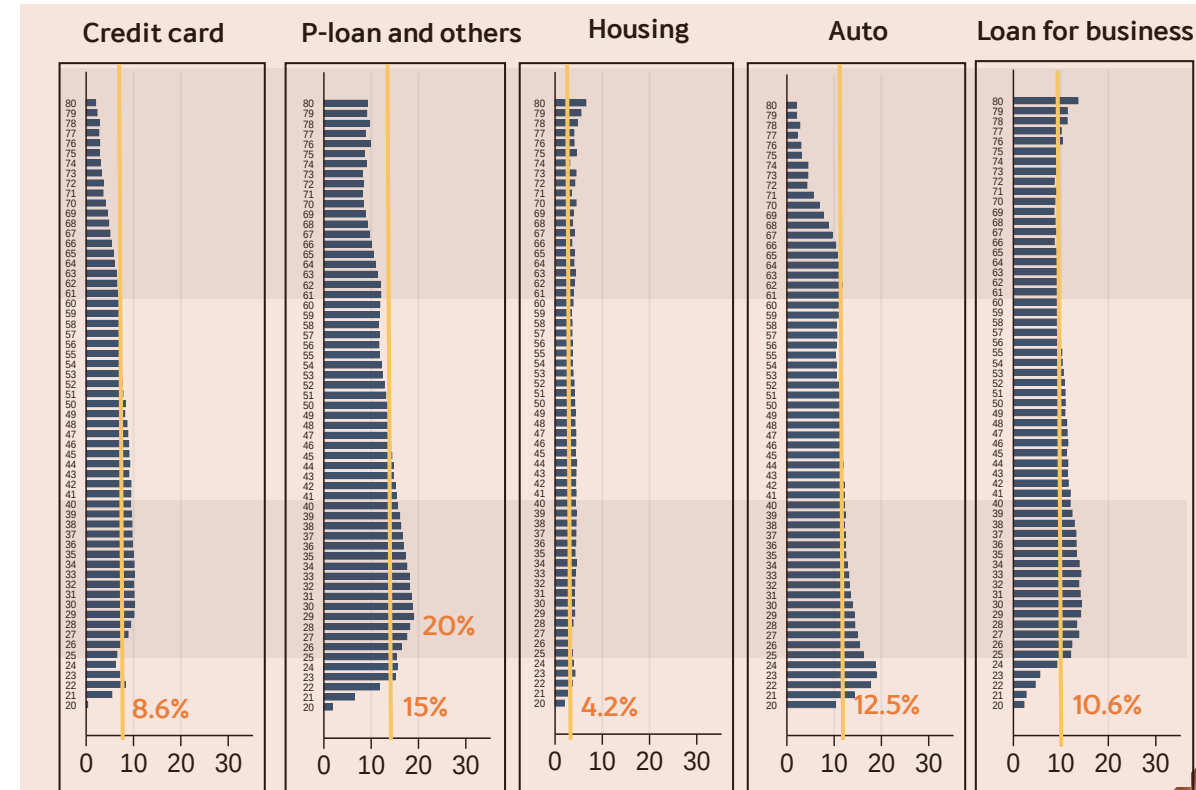
หุ้นส่วนใหญ่เป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ผู้กู้อายุน้อยมีหนี้และหนี้เสียสูงในสินเชื่อส่วนบุคคลและรถยนต์

❖ 1 ใน 3 ของกลุ่ม 25-40 ปีมีสินเชื่อส่วนบุคคล และ 1 ใน 5 เป็นหนี้เสีย

Debt headcount 2018

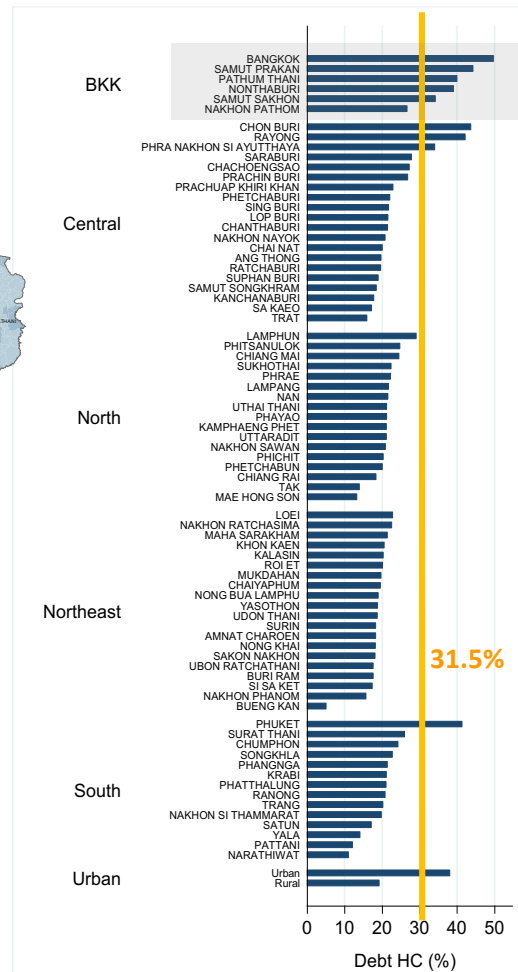
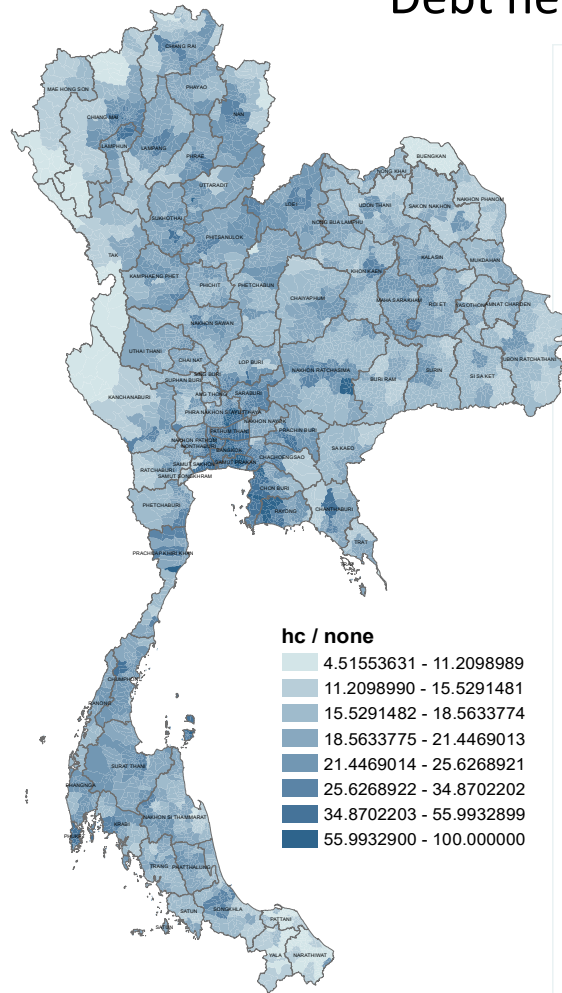
Delinquency headcount 2018

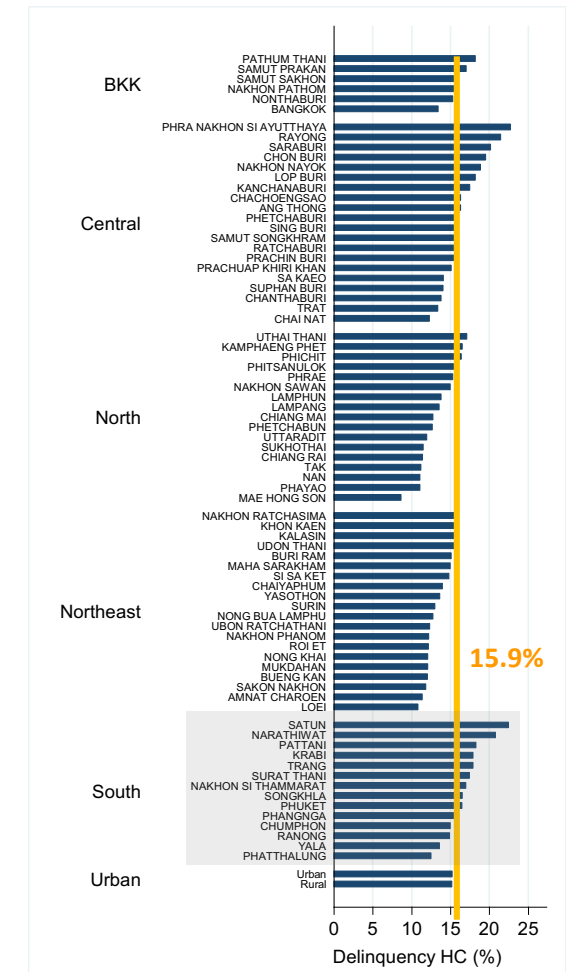
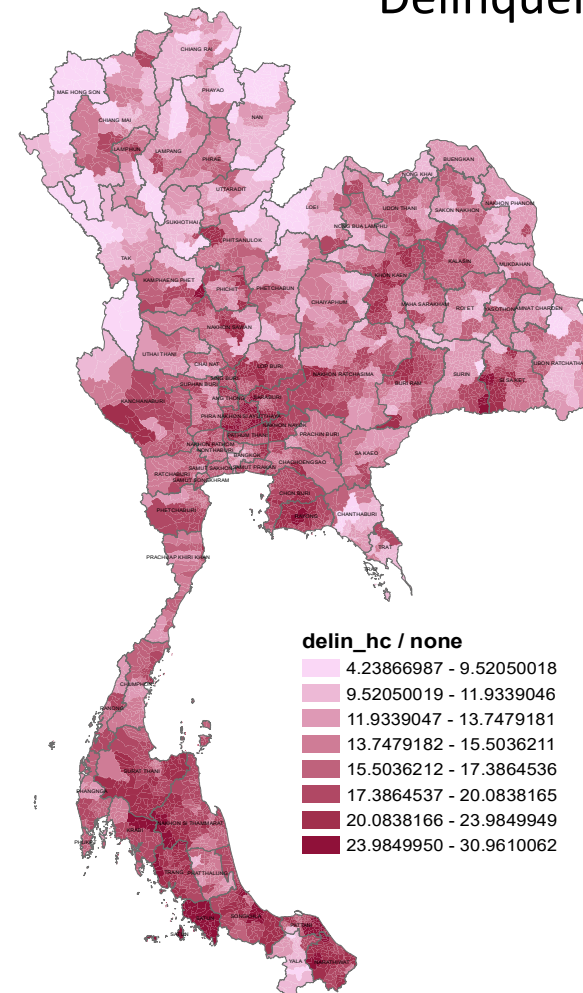
Note: (1) Other loan product include OD and other hire purchase and leasing. (2) Loans for business include commercial loan and loan for agriculture

กรุงเทพและปริมณฑล มีสัดส่วนประชากรที่เป็นหนี้สูงที่สุด ภาคใต้ มีสัดส่วนผู้กู้ที่มีหนี้เสียสูงสุด และแปรผกผันกับรายจ่ายพารา

Debt headcount 2018

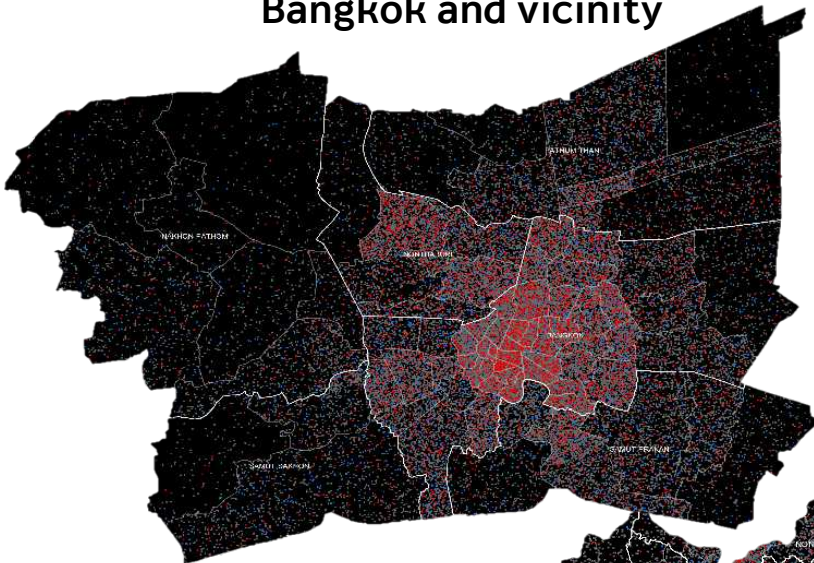

Delinquency headcount 2018

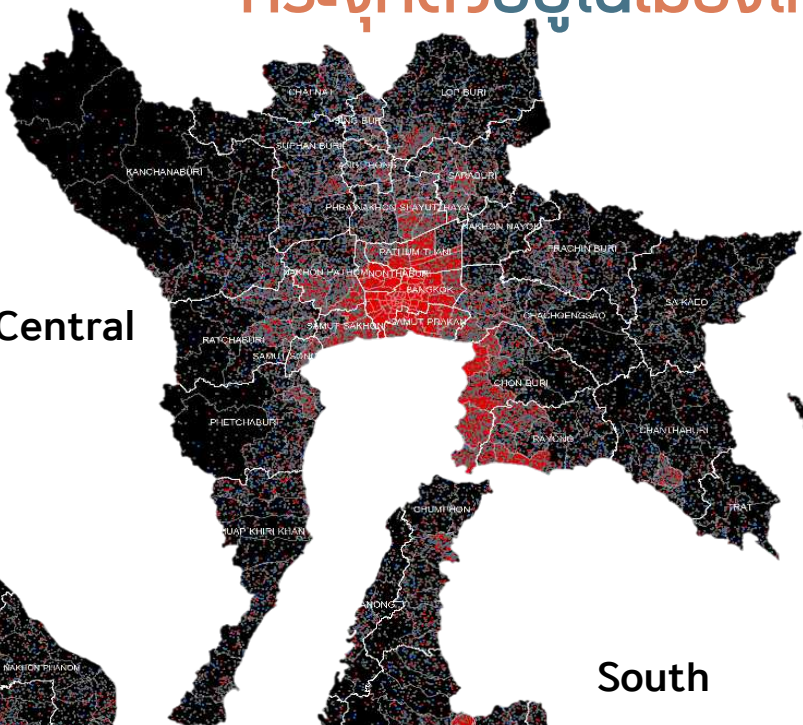

ผู้กู้รายใหญ่ Top 10% ซึ่งถือหนี้อยู่ถึง 60% ของทั้งระบบ กระจุกตัวอยู่ในเมืองใหญ่ และส่วนใหญ่เป็นหนี้บ้าน

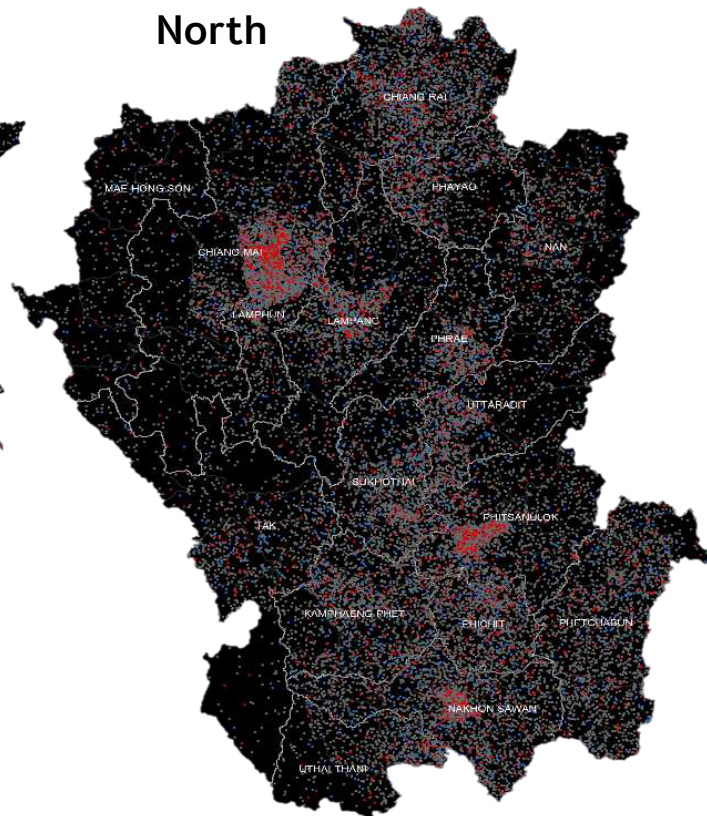
Bangkok and vicinity

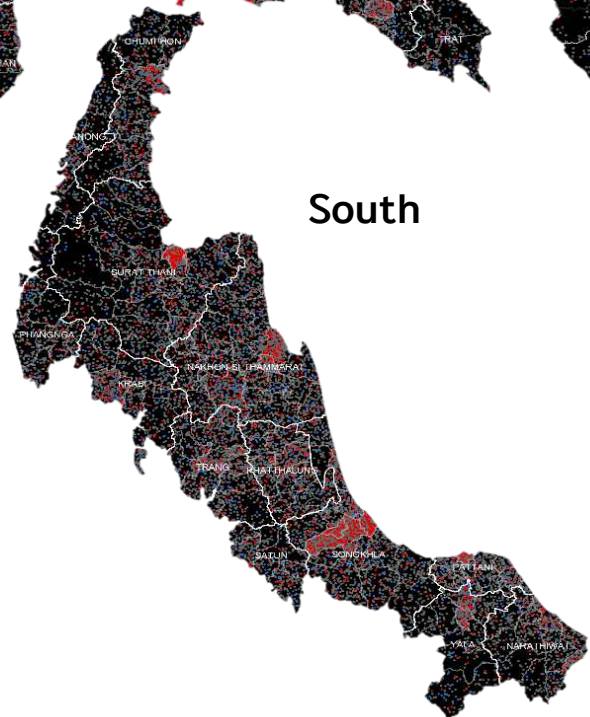
Central

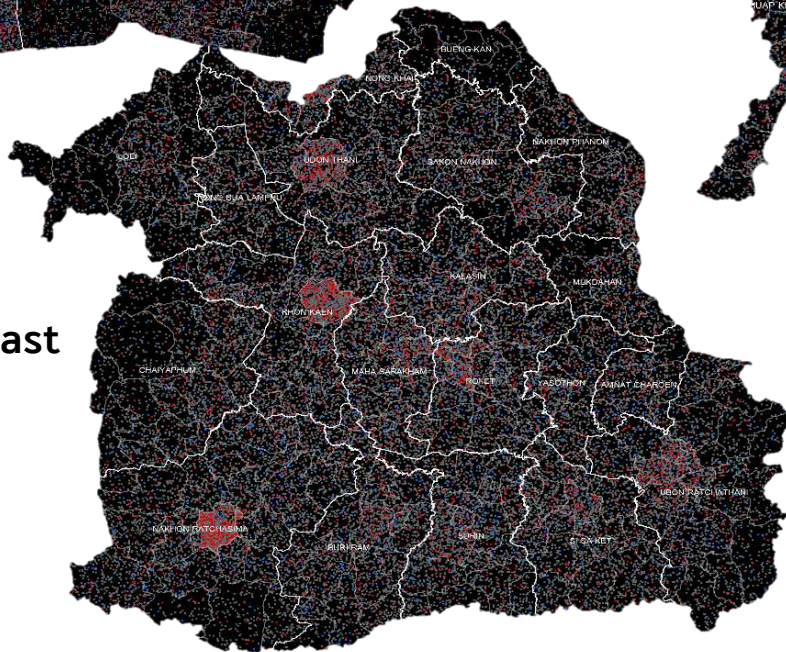
North

South

Northeast

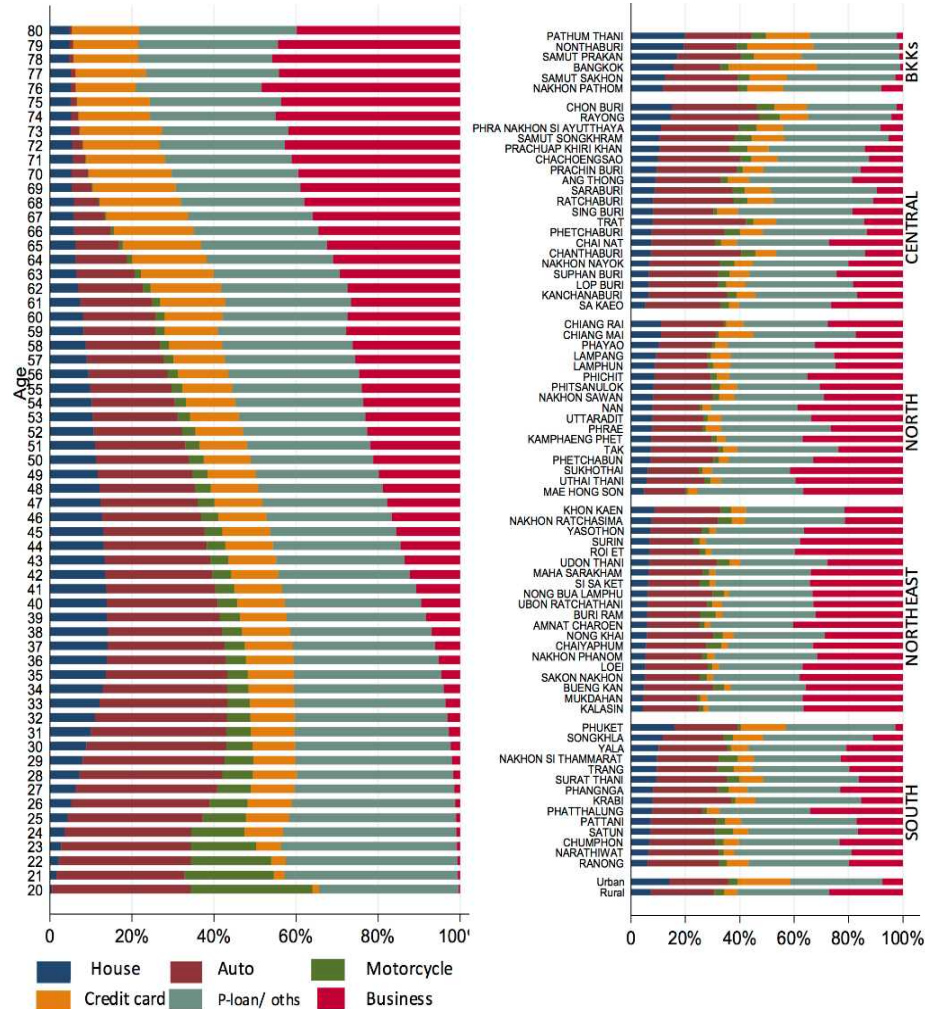

Each dot = 100 borrowers with debt level in the

- Bottom 10% (<6,921 baht)
- Middle 80% (6,921-1,167,123 baht)
- Top 10% (≥1,167,123 baht)

พฤติกรรมจากพอร์ตสินเชื่อ แตกต่างกันอย่างชัดเจนในรายอายุและพื้นที่

สัดส่วนของสินเชื่อรายคนแบ่งตามประเภทสินเชื่อที่ใช้

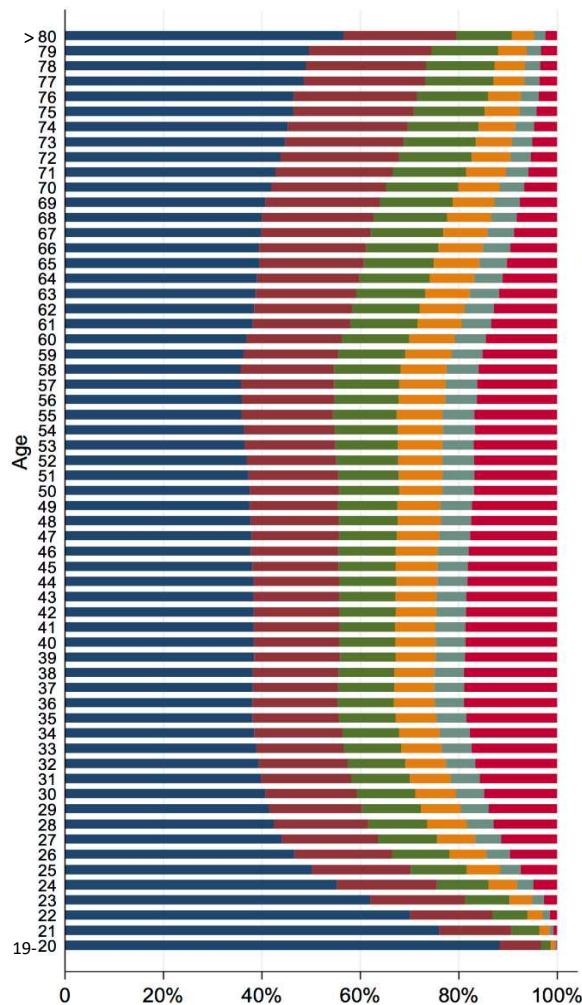

สัดส่วนของสินเชื่อรายคนแบ่งตามประเภทสถาบันการเงินที่ใช้

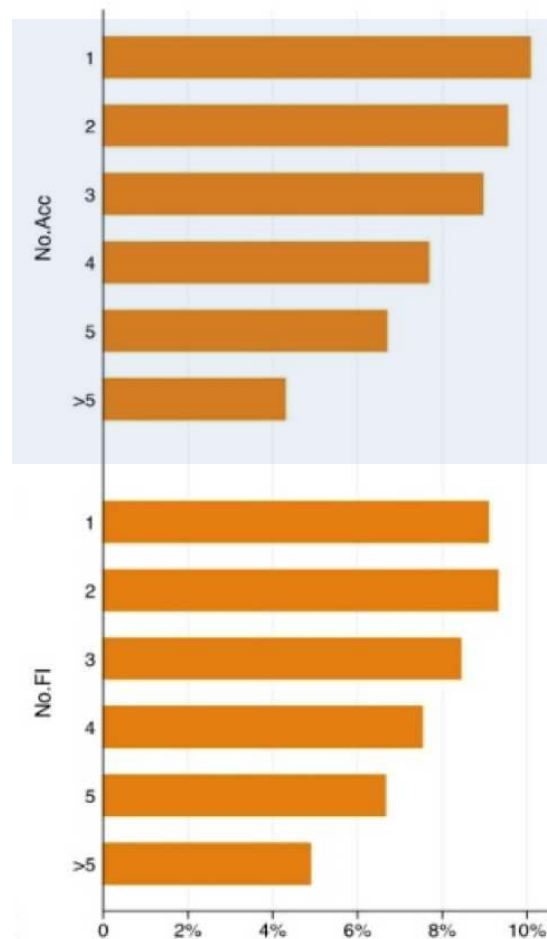
พฤติกรรมการกู้หลายบัญชีสัมพันธ์กับคุณภาพหนี้ที่ด้อยลง โดยเฉพาะสินเชื่อส่วนบุคคล

สัดส่วนผู้กู้ที่มีหนี้เสีย (%)

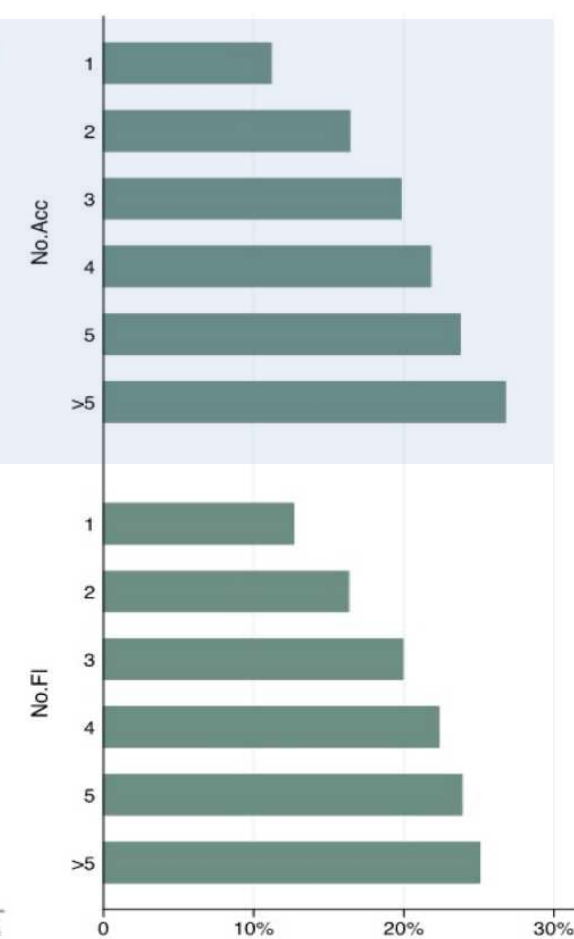

❖ 16% ของผู้กู้ ที่กู้มากกว่า 5 บัญชี

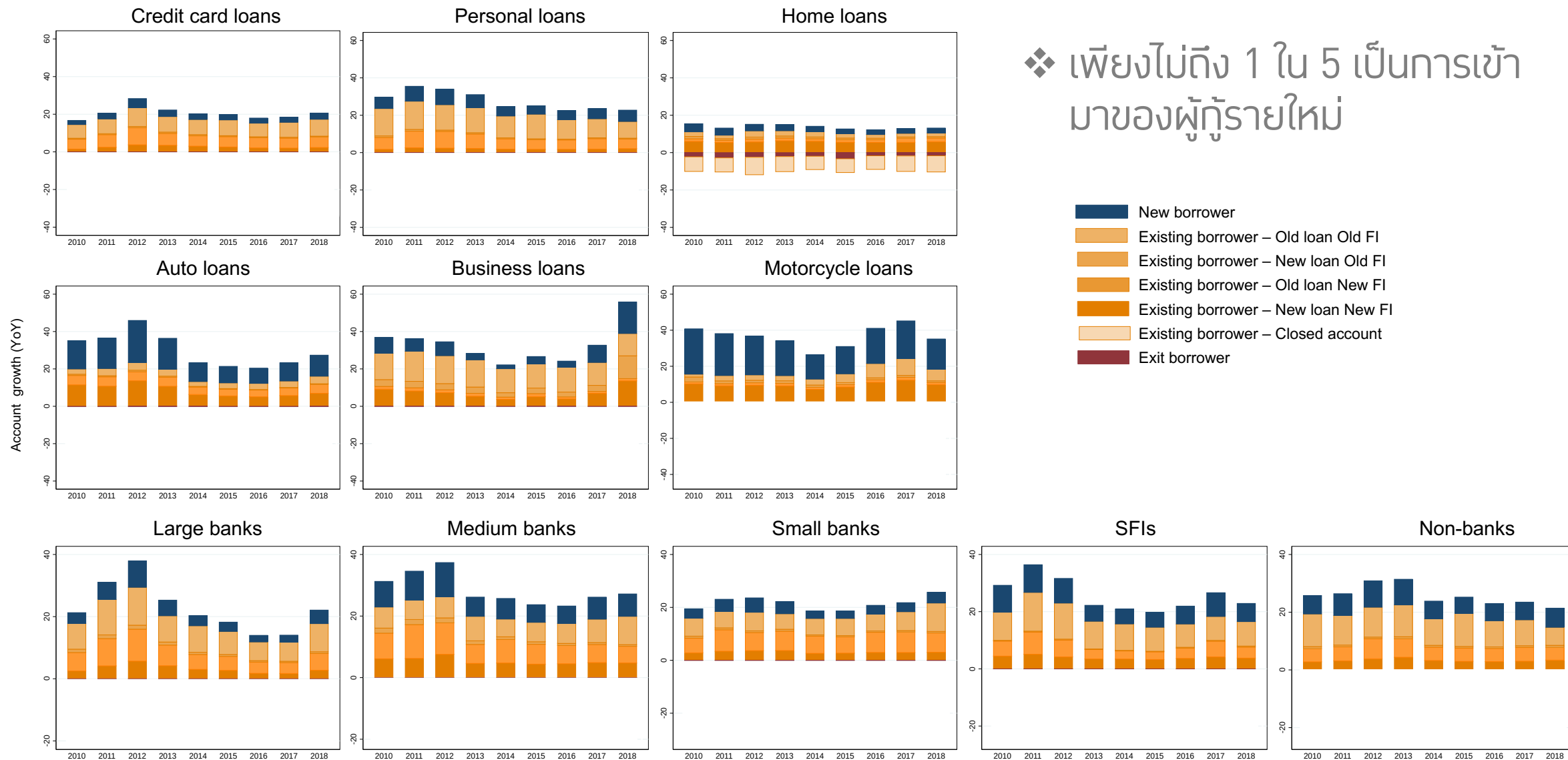
a) Credit card

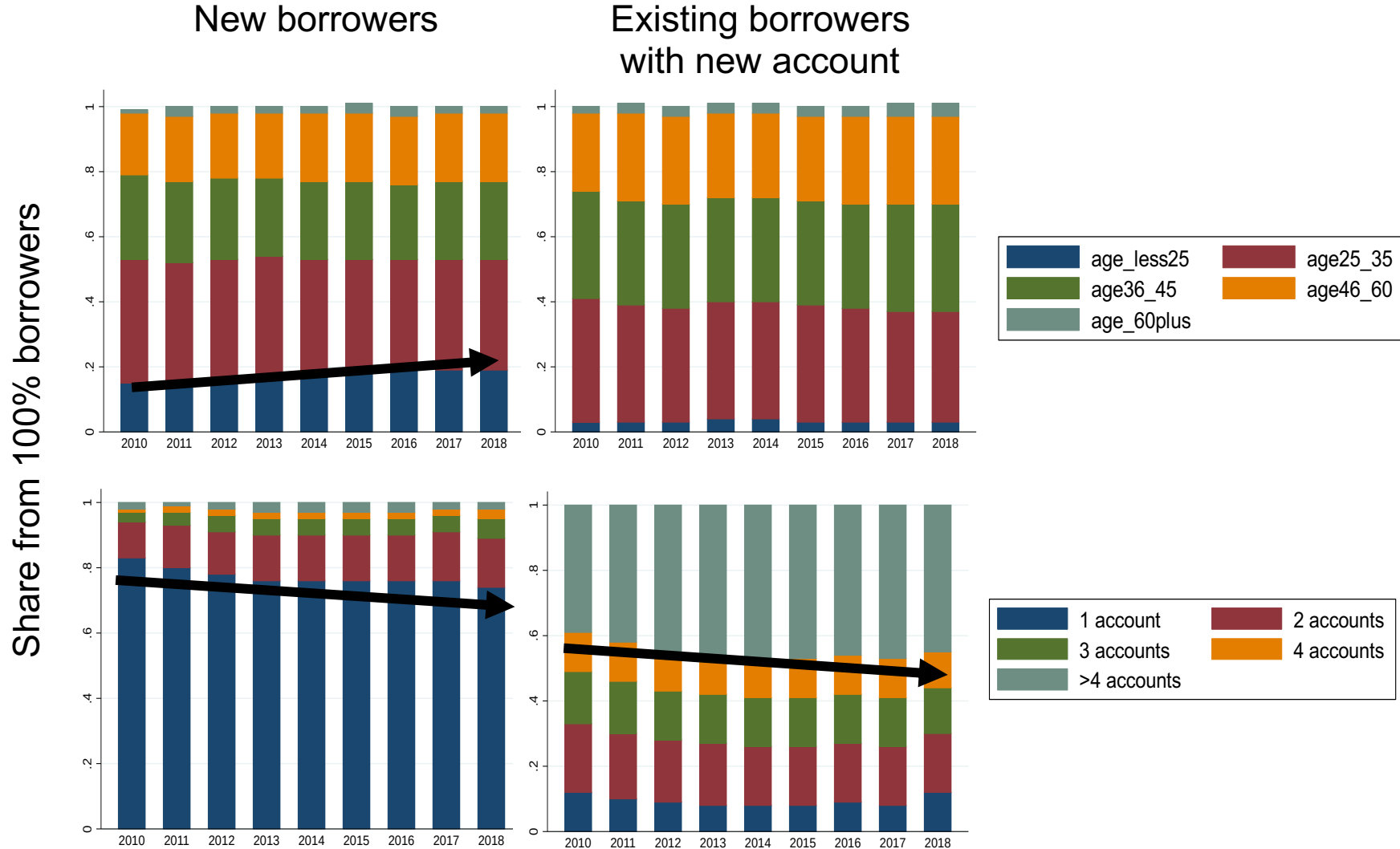
b) Personal loan

การขยายตัวของหนี้ครัวเรือน ส่วนใหญ่กระจุกกับผู้กู้รายเดิม

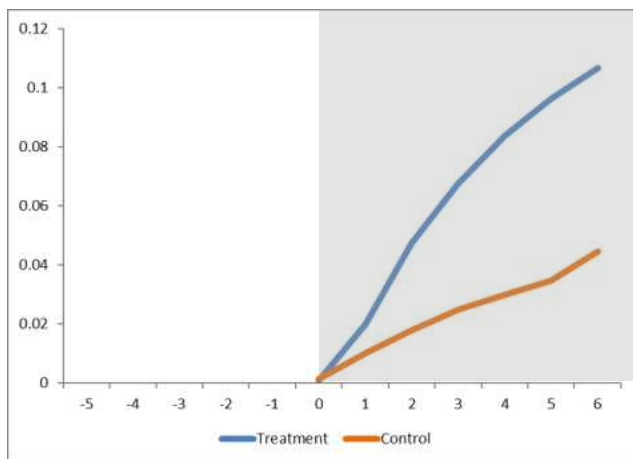

ผู้กู้เดิมที่ได้กู้เพิ่ม มีพฤติกรรมกู้หลายบัญชีและหลาย สง. ผู้กู้รายใหม่มีแนวโน้มอายุน้อยลง และมีพฤติกรรมกู้ที่ละหลายบัญชีเพิ่มขึ้น

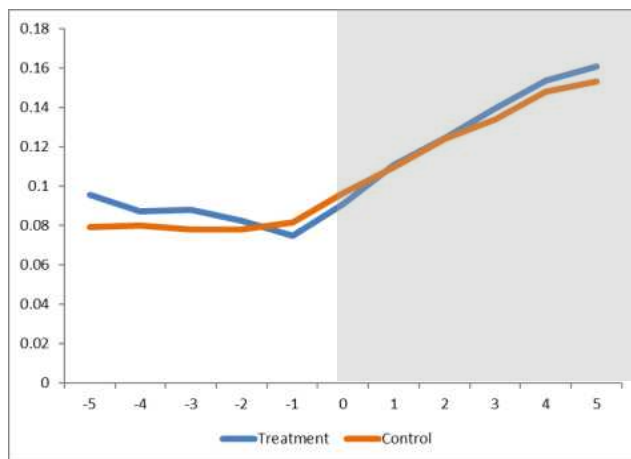

นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจ เช่น รถคันแรก ส่งผลทำให้คนมีหนี้เสีย เพิ่มขึ้น และเข้าถึงหนี้ใหม่ได้น้อยลง

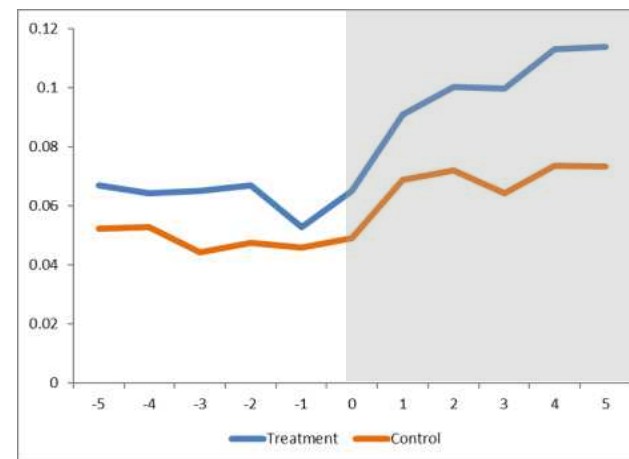
3a: Delinquency (First car loans)

3b: Delinquency (Unsecured loans)

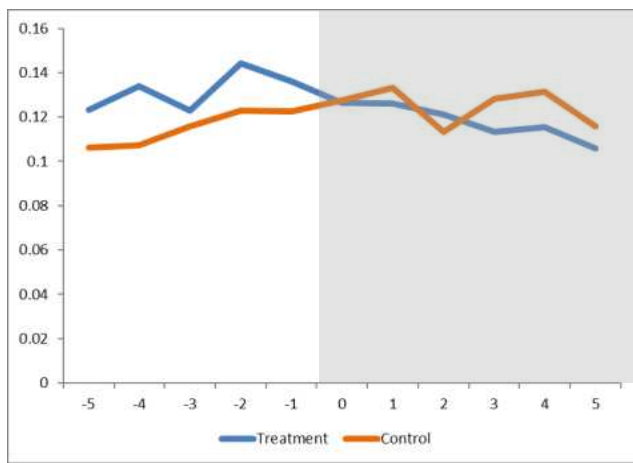
3c: Delinquency (Secured loans)

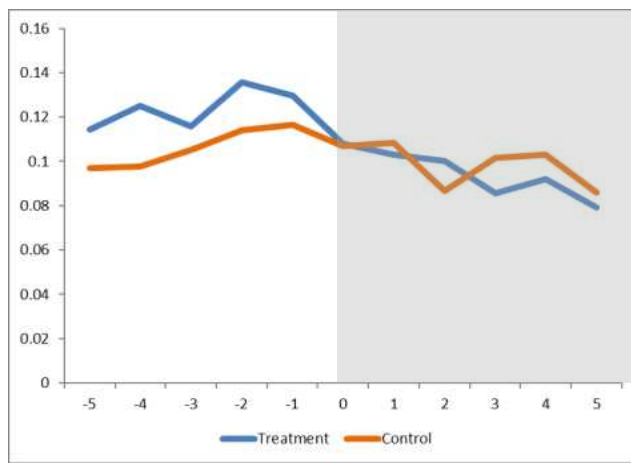
■ In the program

■ Not in the program

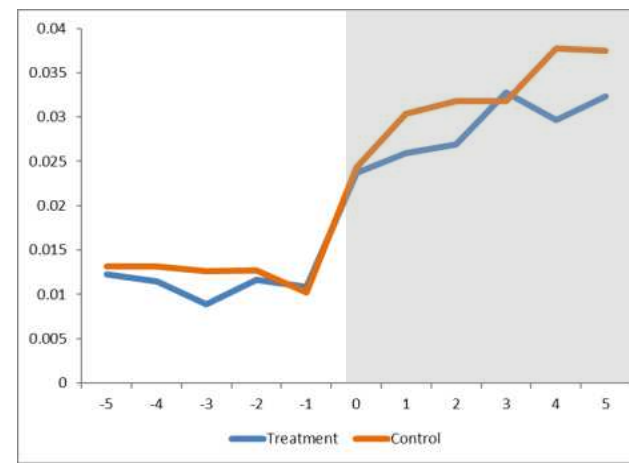
3d: New loans (All loans)

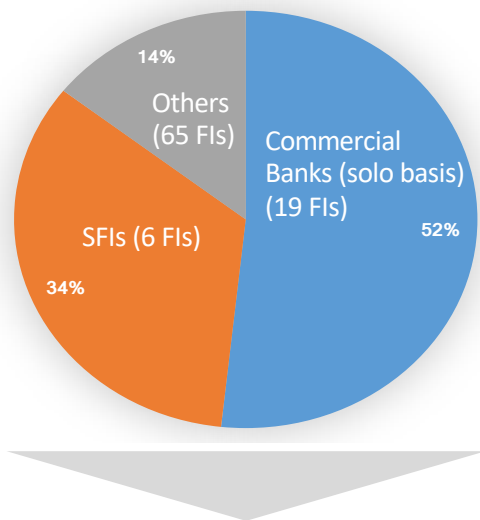
3e: New loans (Unsecured loans)

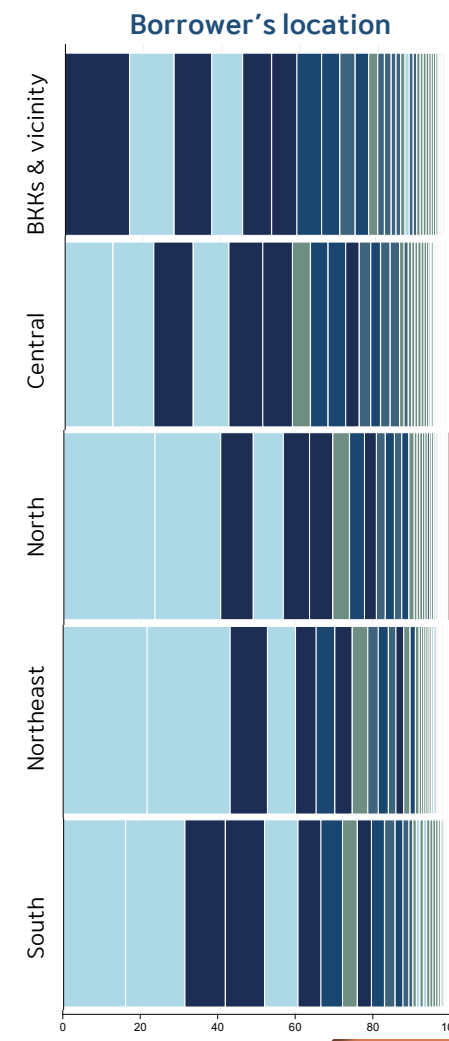
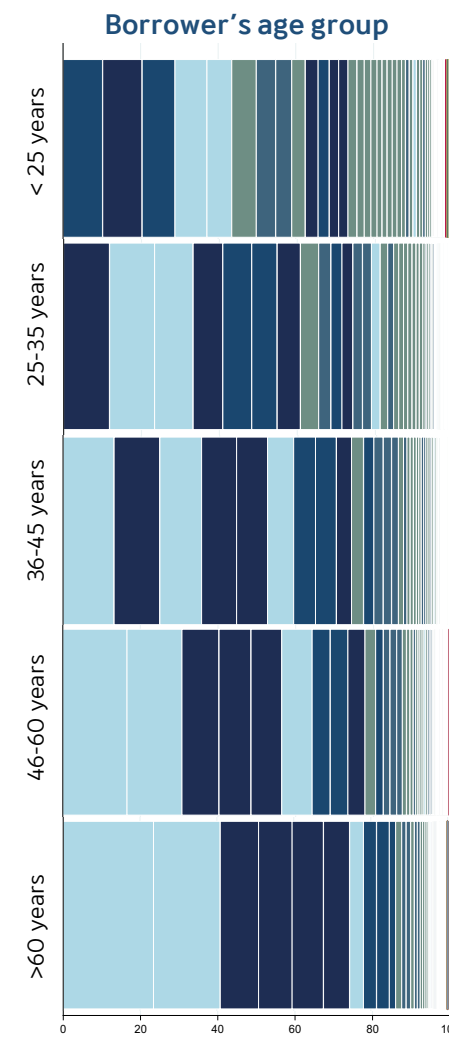
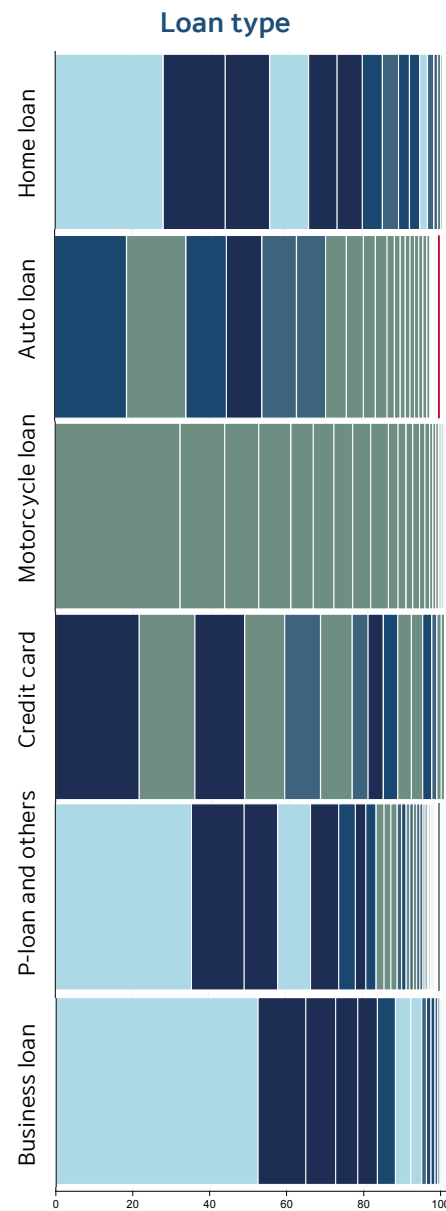
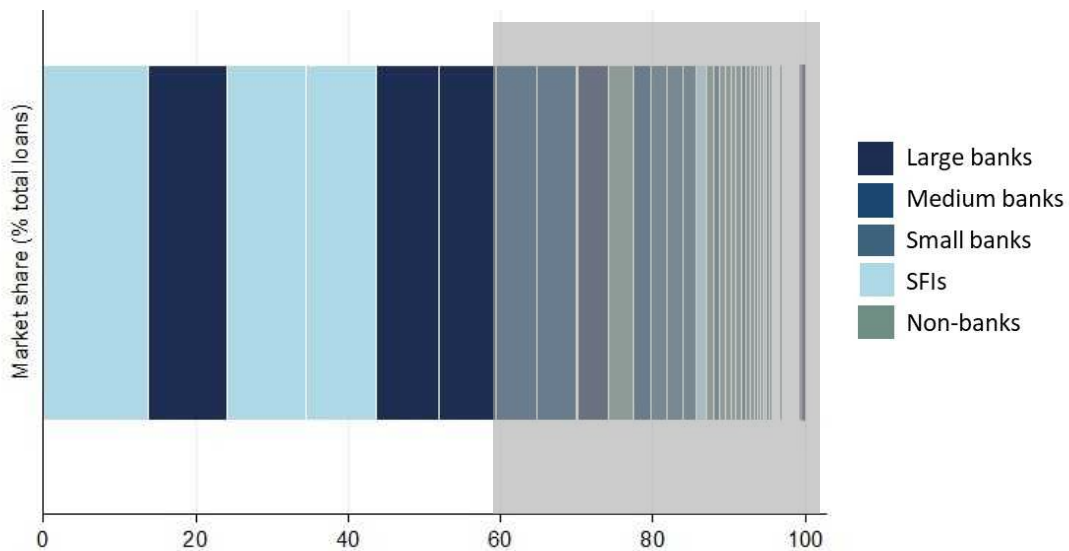
3f: New loans (Secured loans)

สถาบันการเงินแข่งมากในตลาดบัตรเครดิต รถยนต์ และในกลุ่ม ผู้กู้เด็ก และในกรุงเทพปริมณฑล

Dissecting overall retail loan outstanding by lender

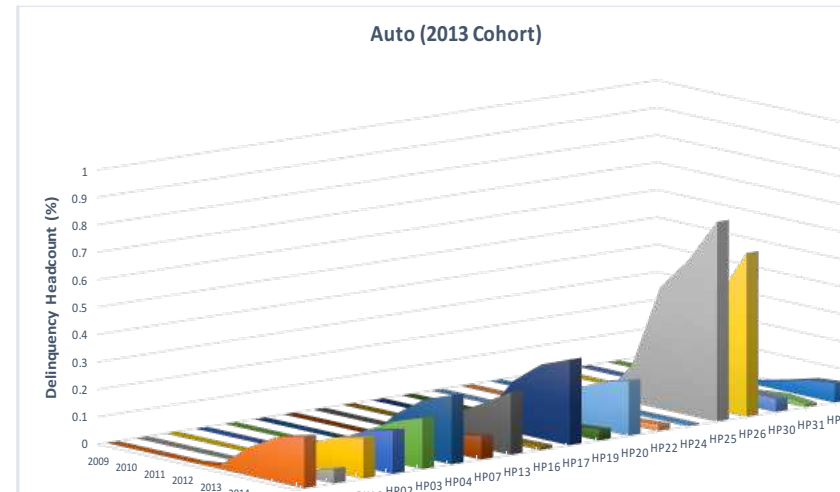
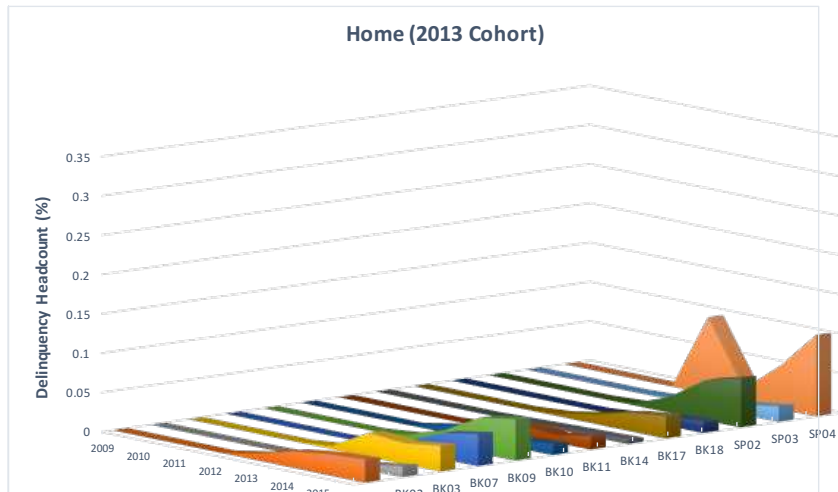
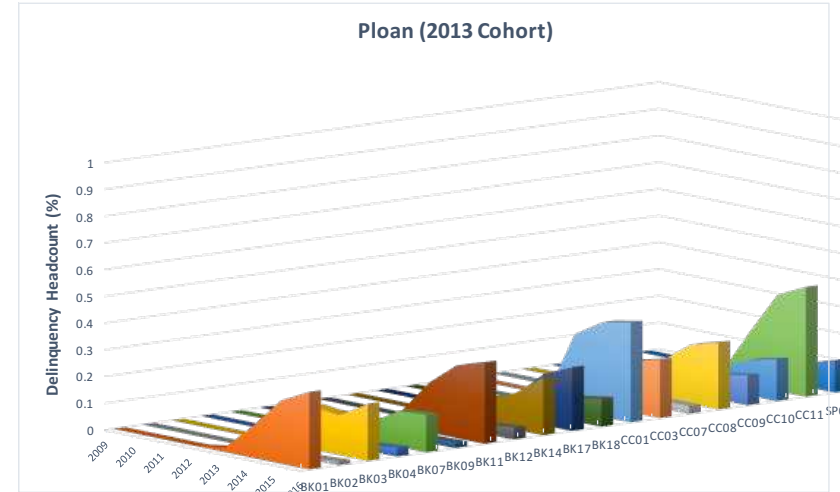
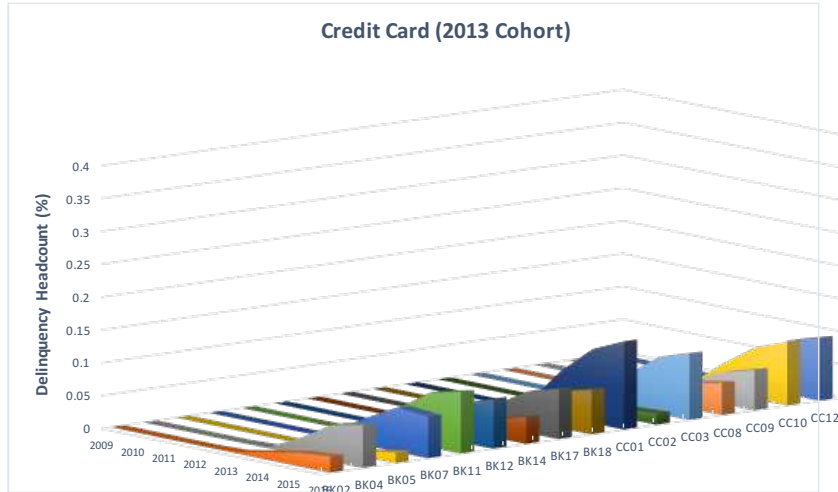
และในบาง segment เช่น สินเชื่อส่วนบุคคลสำหรับกลุ่มผู้กู้ อายุน้อย

Market segment		Home loan	Auto loan	Motorcycle loan	Credit card loan	Personal loan and others	Commercial loan
Borrower's age group							
- Younger than 25		17.1%	10.1%	18.1%	15.3%	10.0%	20.0%
- Between 25-35		14.1%	10.6%	14.8%	12.5%	12.4%	15.6%
- Between 36-45		13.8%	9.9%	13.3%	11.4%	16.0%	23.6%
- Between 46-60		14.8%	9.9%	14.3%	11.4%	20.4%	33.1%
- Older than 60		15.4%	10.0%	12.0%	12.2%	19.4%	32.4%
Borrower's location							
- Bkk		12.7%	9.6%	11.4%	11.5%	9.4%	12.8%
- Central		16.4%	10.8%	12.7%	12.6%	15.0%	28.4%
- North		18.6%	11.7%	11.2%	13.0%	21.6%	52.5%
- Northeast		22.9%	11.5%	14.9%	13.6%	28.1%	53.9%
- South		16.0%	12.4%	17.4%	12.3%	18.5%	35.4%
- Urban		13.2%	10.0%	9.8%	11.6%	12.3%	16.7%
- Rural		20.1%	11.5%	11.6%	13.1%	23.7%	51.4%

Level of competition (HHI)

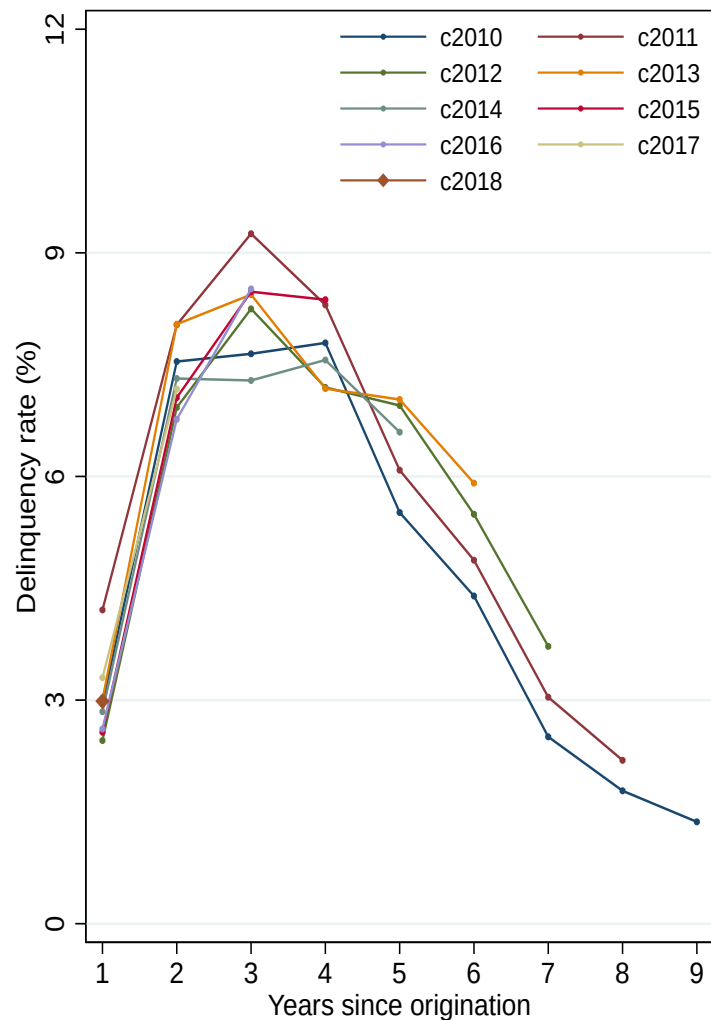
- Very low
- Low
- Medium
- High
- Very high

คุณภาพ port สินเชื่อของสถาบันการเงินแตกต่างกัน อาจสะท้อนถึงพฤติกรรม risk taking behavior ที่ต่างกัน

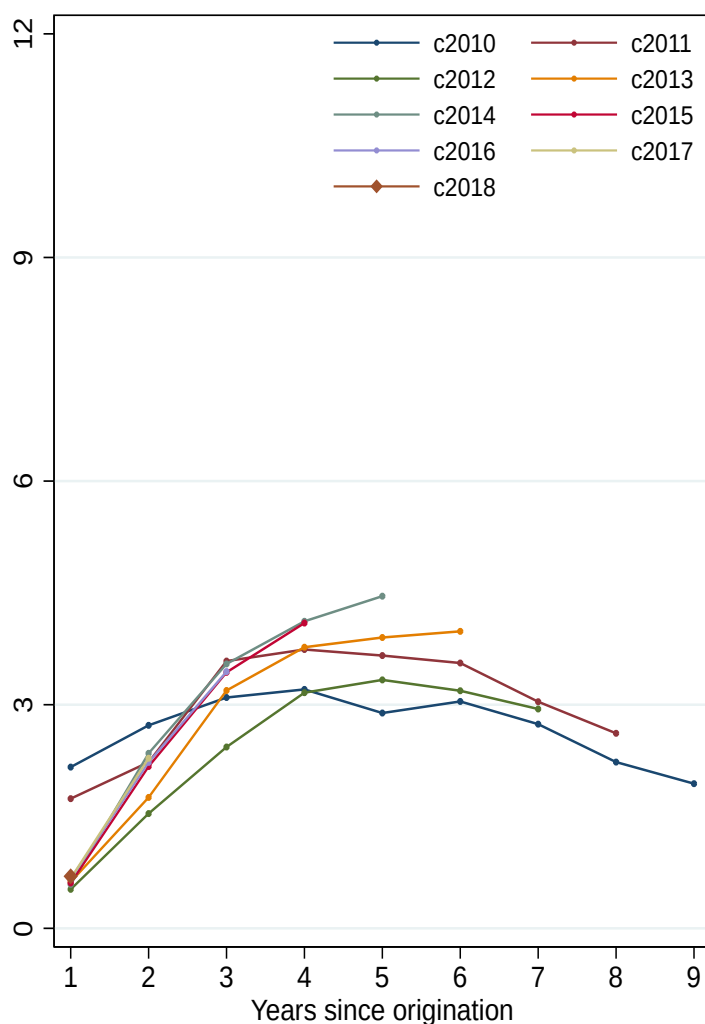

คุณภาพของสินเชื่อปล่อยใหม่บางประเภทมีแนวโน้มต่ำลง โดยเฉพาะสินเชื่อรถยนต์

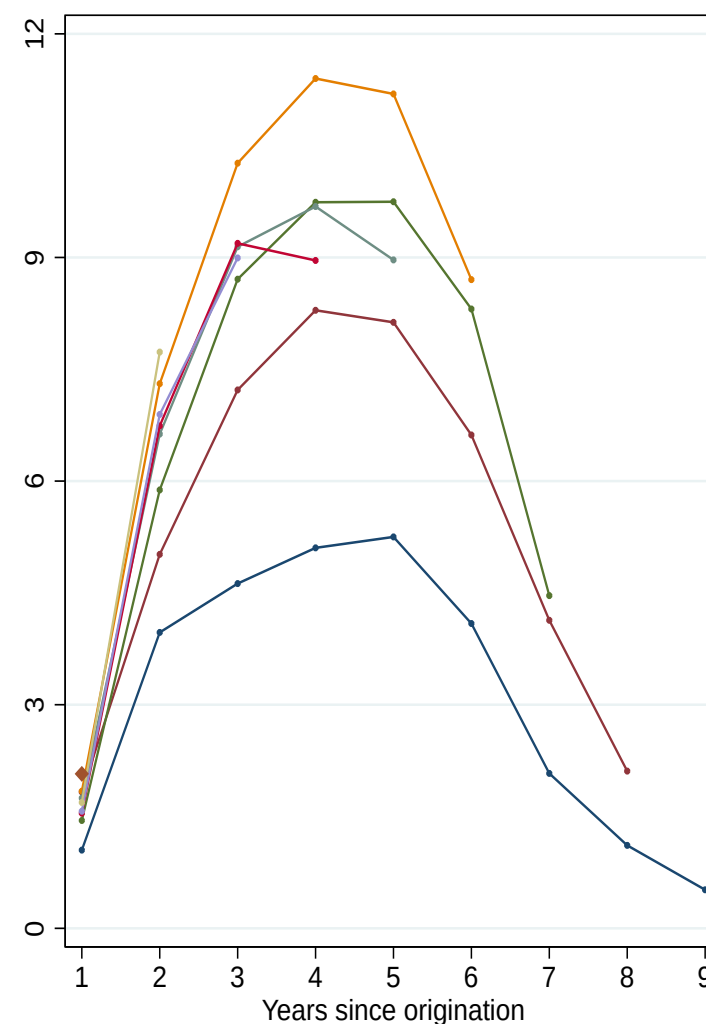
Personal loans

Home loans

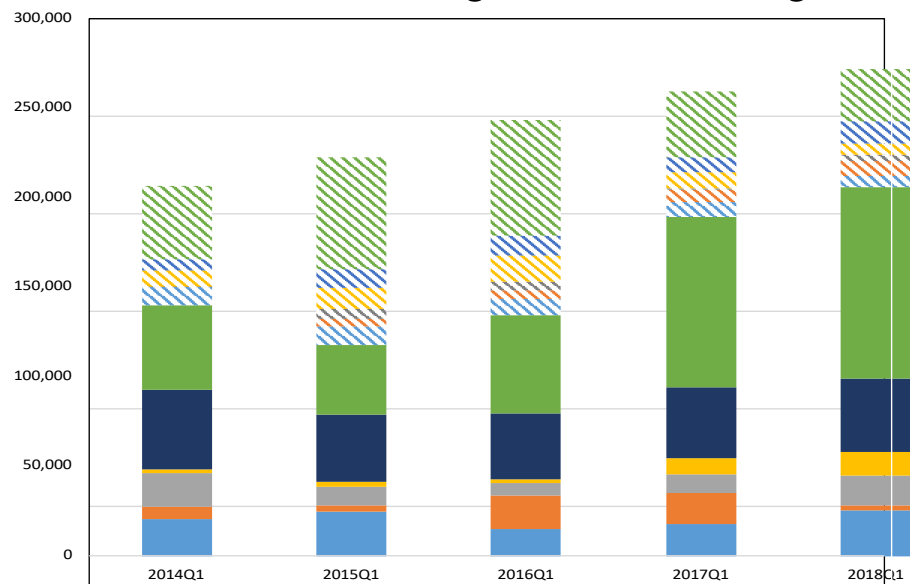

Auto loans

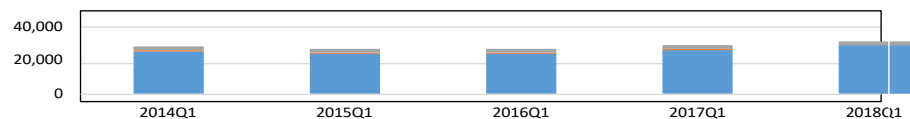
จากข้อมูล ธกส. พบว่าการทำเกษตรเป็นกลไกสำคัญ ทำให้เกษตรกรสะสมหนี้ อย่างไม่ยั่งยืน

Farmer's average outstanding debt

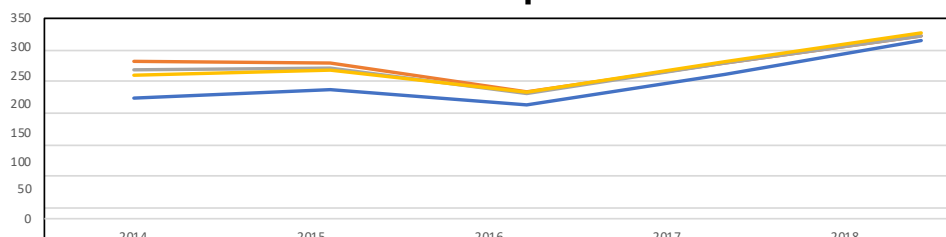
- Working capital in agri
- Consumer/personal loan
- Other policies
- Investment in agri
- Debt memorandum and DR
- Others

Farmer's average deposits

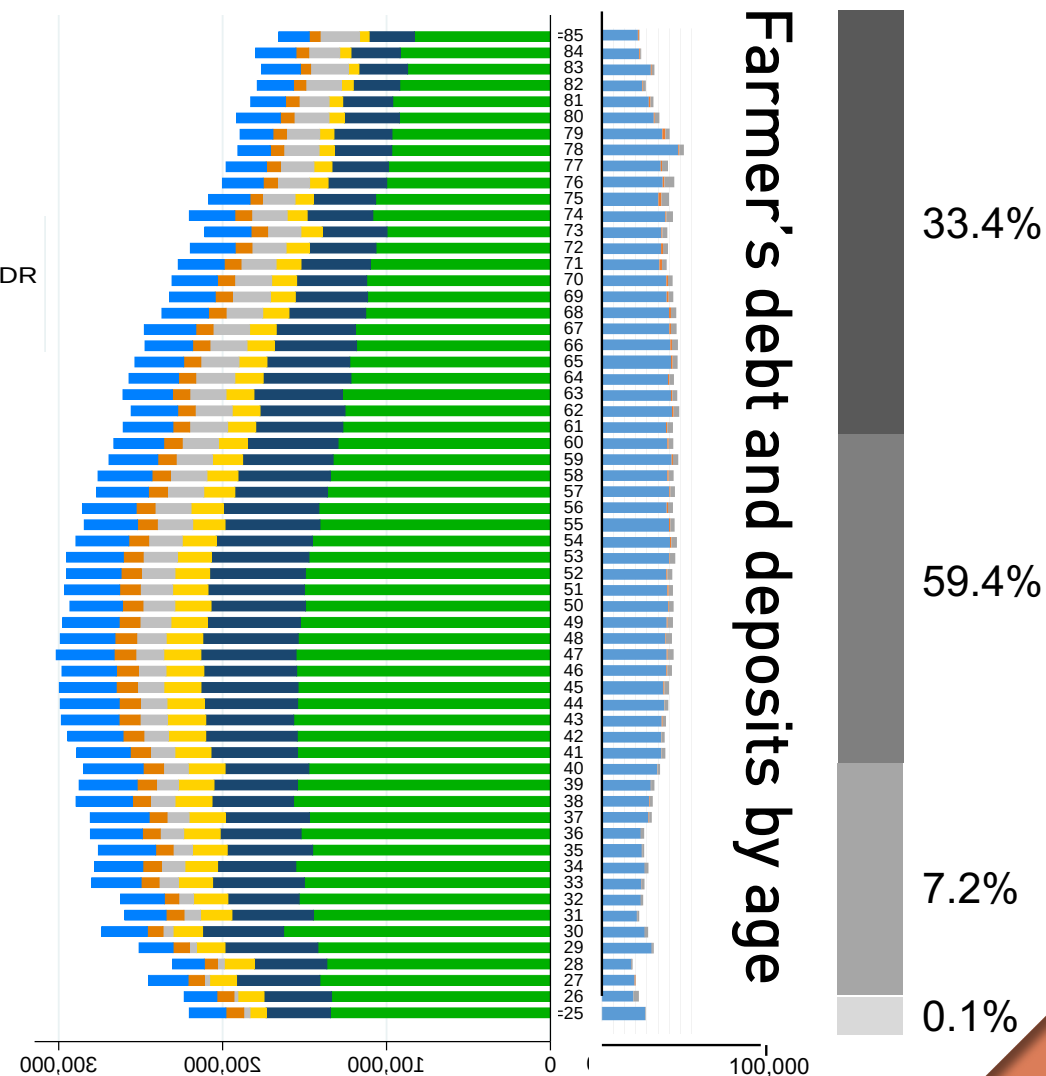

- Saving
- Fixed
- Lottery

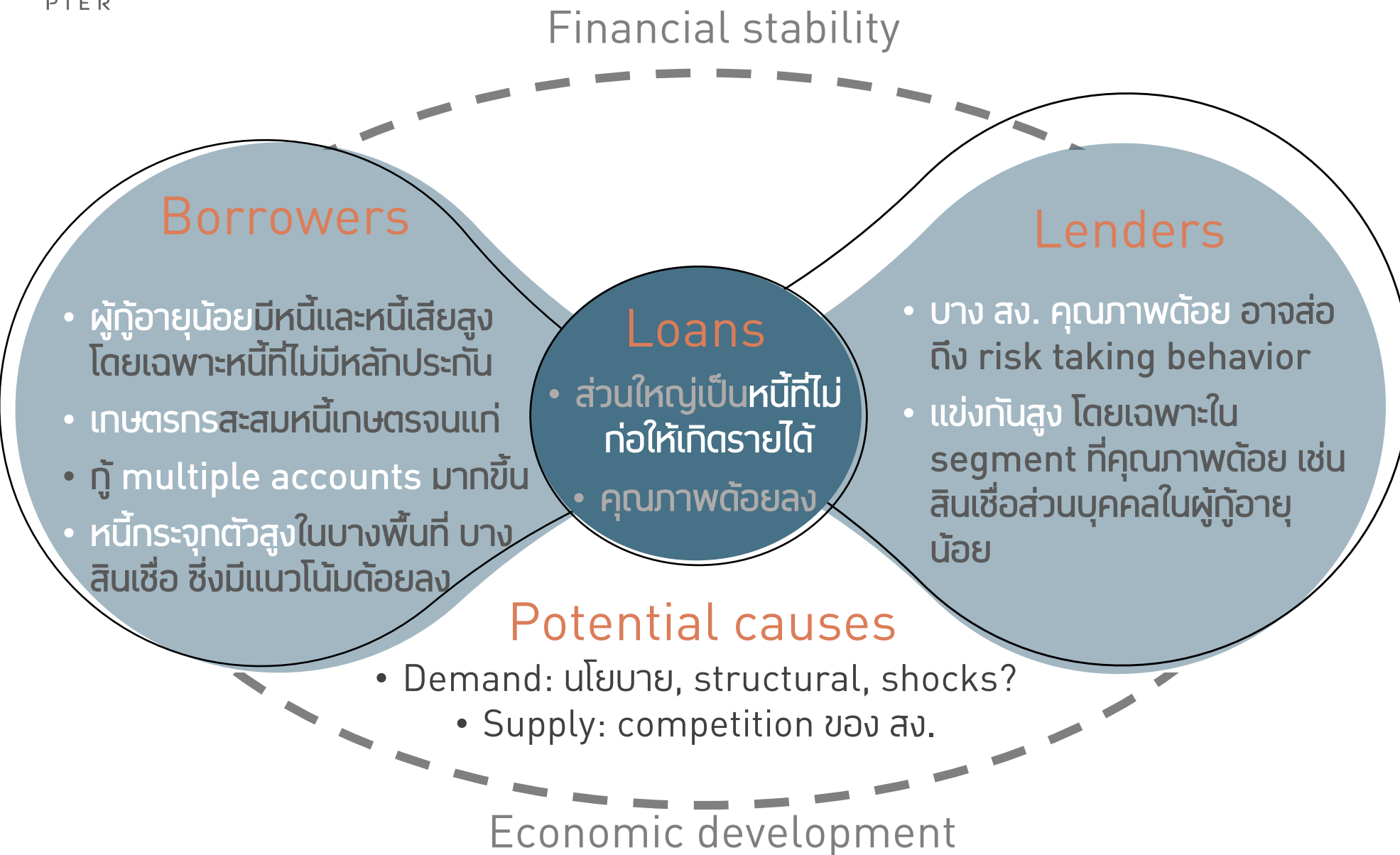
Farmer's debt to deposits

- <5 rai
- 5-10 rai
- 10-20
- >=20

Takeaways: หนี้ครัวเรือนน่ากังวลหรือไม่?

จะแก้ไขอย่างไร?

- ❖ ไม่ one size fit all
- ❖ ให้ความสำคัญทั้ง demand และ supply sides
- ❖ มองภาพรวมหนี้ทั้ง port ของผู้กู้
- ❖ มอง beyond debt policies

Data landscape

			Borrowers			
			Demographics	Locations	Financial capacity	Behavior
Lenders	Formal	Banks				
		Non-banks				
		SFIs				
	Semiformal	Cooperatives				
		Community banks				
	Informal	Money lenders				
		Trade credit				
		Others				

1) Admin data

- NCB
- BAAC
- Others: MGL, SMD

2) Self reporting data

- Farmer survey
- SES, AHS นำเชื่อถือแค่ไหน?

Data gaps ใน 2 มิติใหญ่:

1) Financial capacity → deposits, FI data?

- Who really are over-indebtedness, vulnerable?

2) Semiformal/informal → other alternatives, admin data?

- Missing groups (ครู, ข้าราชการ?)
- Interactions of formal and informal loans for an individual

บทความ aBRIDGEd

เรื่อง “มุมมองใหม่หนี้ครัวเรือนไทย ผ่าน Big Data ของเครดิตบูโร” [Issue 10/2017](#)

เรื่อง “X-Ray พฤติกรรมการกู้ของคนไทยผ่าน Big Data ของ เครดิตบูโร” [Issue 14/2017](#)

เรื่อง “มองวิถีเมืองและชนบท กับบทบาทหญิงชายต่อหนี้ครัวเรือนไทย ผ่าน Big Data ของเครดิตบูโร” [Issue 06/2019](#)

เรื่อง “เข้าใจพลวัตหนี้ครัวเรือนไทยผ่าน Big data ของเครดิตบูโร” [Issue 09/2019](#)

บทความเศรษฐศาสตร์ เข้าทำ

เรื่อง “เราเรียนรู้อะไร จากการเจาะลึกหนี้ครัวเรือนไทยผ่านข้อมูลใหญ่เครดิตบูโร” [Issue 22](#)

เรื่อง “เหลียวหลัง แลหน้า หนี้ครัวเรือนไทยในรอบ 9 ปี” [Issue 47](#)

Discussion Paper

Thailand’s Household Debt through the Lens of Credit Bureau Data: Debt and Delinquency. [PIER Discussion Paper 61](#).

Household Debt and Delinquency over the Life Cycle. [PIER Discussion Paper 94](#).

Farmers’ debt dynamics and debt traps. Forthcoming PIER Discussion Paper.

Shocks and household debt. Forthcoming PIER Discussion Paper.

ข้อสงวน: บทความ บทวิเคราะห์ หรือบทวิจัยนี้ จัดทำขึ้นโดยสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ และบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติจำกัด เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ต่อสาธารณะ ข้อมูลที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้จัดทำโดยอาศัยข้อมูลเชิงสถิติของข้อมูลเศรษฐกิจการเงินจากแหล่งข้อมูลที่สามารถเข้าถึงได้ อย่างไรก็ตามสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ และบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติจำกัดไม่ยืนยันและไม่รับรองถึงความครบถ้วนสมบูรณ์หรือถูกต้องของข้อมูลจึงไม่รับผิดชอบต่อการนำเอาข้อมูล ข้อความ ความเห็น หรือบทสรุปที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้ไปใช้ไม่ว่ากรณีใด ๆ สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ และบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติจำกัดมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียวในทรัพย์สินทางปัญญาของรายงานฉบับนี้ และขอสงวนลิขสิทธิ์ในข้อมูลที่อยู่ในเอกสารนี้ ห้ามมิให้ผู้ใดใช้ประโยชน์ทำซ้ำดัดแปลงนำออกแสดง ทำให้ปรากฏหรือเผยแพร่ต่อสาธารณชนไม่ว่าด้วยประการใด ๆ ซึ่งข้อมูลในเอกสารนี้ ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนในเชิงพาณิชย์ เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ และบริษัท ข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัด เป็นการล่วงหน้า นอกจากนี้ การกล่าว คัด หรืออ้างถึงข้อมูลบางส่วนตามสมควรในรายงานฉบับนี้ ไม่ว่าในบทความ บทวิเคราะห์ บทวิจัย ในเอกสารหรือการสื่อสารอื่นใด จะต้องกระทำโดยถูกต้องและไม่เป็นการก่อให้เกิดการเข้าใจผิด หรือความเสียหายแก่สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ และบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติจำกัด รวมทั้งต้องรับรู้ถึงความเป็นเจ้าของลิขสิทธิ์ในข้อมูลของสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ และบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติจำกัด และต้องอ้างอิงถึงฉบับที่และวันที่ในเอกสารฉบับนี้ของสถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์ และบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติจำกัด โดยชัดเจน